

Új Hajtás

A KÁRPÁTALJAI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ LAPJA

2001. VI. évfolyam, 4.szám

A TARTALOMBÓL:

Örömmel várjuk	
a Szentatyát!	2. old.
Totus Tuus ego sum	3. old.
Kiből lehet pápa?	4-5. old.
Pillanatképek	5-6. old.
Imaoldal	7. old.
Azért jöttem, hogy...	8. old.
A Biblia	9. old.
Zászlóátadás, templomszentelés	10. old.
Jónás	11. old.
A beregújfalusi cigányoknál	12. old.
Ifjúsági Találkozó	13. old.
Hírek	14-15. old.
Ráti táborok	16. old.
Zarándokút Lembergbe	17. old.
Megújulás-párok	18-19. old.
Mese	20-21. old.
Hittanverseny	22. old.
Magyar királyi szentek Itáliában	23-24. old.

Új Hajtás

A Kárpátaljai Római Katolikus Egyház lapja

Szerkesztőbizottság:

Majnek Antal (elnök), Megyesi László (főszerkesztő), Németh Imre ofm., Pápai Zsuzsanna, Popovicsné Palójtay Márta, Riskó Marianna (szerkesztők).

Tördelőszerkesztő:

Popovics Pál

Olvasószerkesztő:

Barkáts Alice

A szerkesztőség címe:

89600, Munkács, Munkácsy M. u. 19.

Engedélyszám:

3T 199

Készült:

a Grafika nyomdájában,
Ungváron

Örömmel várjuk a Szentatyát!

Egy 81 éves, fehér ruhás, fehér hajú, idős férfi zarándokok ezreit fogadja az egész világról, fáradhatatlanul járja az országokat, városokat, évente mérföldek tízezreit repülve, hogy minden nép fiaival, leányaival találkozzon. Minden ország gyermekeit a saját nyelvükön köszönti. Államfőkkel és vallási előljárókkal tárgyal, tanít, lelkiismeretet ébreszt, vigasztal. A harmadik évezred elején „a béke eszköze“ ő, akinek szüntelenül beszélnie kell. II. János Pál pápa a Katolikus Egyház feje, Jézus Krisztus földi helytartója és képviselője.

Hatalmas ajándék Istentől, hogy Péter apostol utóda eljön hozzánk e hónap végén, és csaknem egy hétig köztünk lesz. Már csaknem egy éve készülünk erre, de az utóbbi hónapokban egyre intenzívebben: mindennapi imáinkkal Kijevben és Lembergben pedig még nagyon sok munkával.

Mi, római katolikusok kb. háromezren, a görög katolikusok pedig tízezen készülünk főleg a közelebbi Lembergbe zarándokolni, hogy meghallgassuk üzenetét, buzdítását, s vele együtt imádkozzunk, a boldoggá avatandó szentek közbenjárását kérve Ukrajna megtéréséért, a sokat szenvedett és szenvedő szegény nép reménységének beteljesedéséért.

Majnek Antal

Ima a pápáért

Isteni Üdvözítőnk! Az igazságot kereső világ ma mindinkább Szent Péter utóda felé fordul, s tőle várja a választ megoldatlan problémáira.

Adj, Uram, Szentatyánknak bölcsességet, végtelen türelmet, hogy a mai, nyugtalan világban felismerje az utat, melyen vezetnie kell egyházadat!

Töltsd el őt evangéliumi határozottsággal és bátorsággal, hogy finom tapintattal távolítsa el a korlátokat, melyek hátráltatnak bennünket a hozzád és az egymás felé vezető úton!

Erősítsd meg Szentlelkeddel, hogy ellen tudjon állni minden törekvésnek, mely az újszerűség vagy hagyománytisztelet köntösében alássa egyházunk kivívott tekintélyét!

Rendelj mellé jó tanácsadókat, akik mindig az egész egyház isteni küldetését tartják szem előtt, s nem átmeneti, esetleg látványos sikerekre törekednek.

Add, hogy a katolikus egyház feje szót emeljen minden igazságtalanság, minden embertelenség ellen, amely a földön előfordul, akár velünk, keresztényekkel, akár olyanokkal történik, akik távol állnak Krisztus egyházától.

Az egyház ellenségei is pápánkban lássák alapvető emberi jogaik legőszintébb védelmezőjét!

Ajándékozd meg őt jó egészséggel, jó kedéllyel! Mindig szerető szíveddel jöjjön közénk, bármely szögletébe is a földnek!

Érezze, mindenütt búséges gyermekei fogadják, akik így imádkoznak érte:

Tartsd meg, Isten, Szentatyánkat, Krisztus helytartóját!

Totus Tuus ego sum

Karol Wojtyła, akit ma II. János Pál pápaként ismer a világ, 1920-ban született a lengyelországi Wadowicéban. Egy bátyja volt, aki 14 évvel volt idősebb nála. Kilencéves volt a gyermek, amikor elveszítette édesanyját. Ekkor Szűz Máriát választotta édesanyjának: „Egészen a Tied vagyok!” Később püspöki, majd pápai jelmondata is ez lett: „Totus Tuus ego sum.”

Karol kisfiú korában együtt játszott a többi gyerekkel, focizott, részt vett minden csínyben, játékban. Szívesen ministrált is, de nem tűnt ki társai közül különleges jámborsággal. Talán fegyelmezettsége volt az, amiben kiemelkedett a többiek közül.

A gimnáziumban gyakran mutattak be műkedvelő előadásokat. Legtöbbször a lánygimnázium igazgatójának kislánya, Halina (akiből később híres színésznő lett) és Karol voltak a főszereplők. Gyakran segédkezett a rendezésben és a díszlettervezésben is. Ez annyira felébresztette érdeklődését, hogy lengyel szakra jelentkezett a Jagelló Egyetemre.

Tanulmányait 1938-ban Krakóban kezdte meg. Egy év múlva a németek lerohanták az országot, az egyetemet bezárták, az értelmiséget pedig elhurcolták. Karol egy mészakőbányában munkát vállalt; csak így kerülhetett el a deportálást.

Húszéves volt, amikor édesapját is elvesztette; bátyja már régebben meghalt, így teljesen magára maradt az ellenségtől megszállt hazájában. Nem sokkal ezután egy katonai teherautó elütötte, koponyasérülést szenvedett. Ilyen esetekben rendszerint valamilyen mértékben károsodik az agy. A Gondviselés útjai azonban kiszámíthatatlanok: Karol amúgy is kiváló felfogóképessége és emlékezőtehetsége felépülése után megsokszorozódott.

A háború alatt érett meg benne a papi hivatás gondolata, s belépett az akkor illegálisan működő szemináriumba. A papnövendékek munka mellett tanultak, vizsgáztak, 1944 augusztusáig, amikor Sapieha érsek

összegyűjtötte őket az érsekség épületébe, hogy megvédje őket az elhurcolástól.

1946. november 1-jén Sapieha krakkói érsek pappá szentelte. Utána két esztendőt töltött Rómában, ahol doktorátusát írta. Itt több nyelvet tanult meg (mára kb. 20 nyelven ért vagy beszél), s itt ismerte meg az olasz népet is. Ezért tudott nyelvükön, érzésvilágukat is értve szólni hozzájuk, amikor pápává választása estéjén a feszülten várakozó tömeg elé lépett.

Otthoni szolgálatát Krakóban kezdte, amellett a Lublini Katolikus Egyetemen is tanított. Egyetemi lelkészként is működött. Nagyon szeretett kirándulni, síelni, evezni, vitte magával a fiatalokat is. A hosszú nap után felfordított kenun tartott szentmisét. 1958-ban egy vizitúra közben tudta meg azt is, hogy Krakó segédpüspökévé nevezték ki. Épp a vízből lábalt kifelé, amikor az egyik fiú rohánva érkezett meg a távirattal. A II. vatikáni zsinat tette ismertté papi körökben. 1964-ben krakkói érseknek nevezték ki. Karol Wojtyła nemcsak aktákból ismerte egyházmegyéjét és papjait, hanem gyakran ment lelkipásztori látogatásokra. Ilyenkor gyakran a gyóntatószékbe is beült, hogy közvetlenebb kapcsolatba kerülhessen a hívekkel. Ezt pápaként is megtette.

1967-ben a krakkói érsek bíborosi kinevezést kapott. Éppen 47 éves volt ekkor.

1978-ban meghalt VI. Pál pápa. Utódául a velencei bíborost, Albino Lucianit választották, aki az I. János Pál nevet vette fel, két nagy elődje, XXII. János és VI. Pál pápa után. Egy csapásra meghódította a népet kedvességével, közvetlenségével és szeretetével; így nagy fájdalmat okozott a hír, hogy alig 33 napos pápasága után szívrohamban elhunyt.

Abban az évben másodszor is összeült a konklávé, a bíborosok pápaválasztó testülete, és Karol Wojtylát, a krakkói bíboros érseket választotta pápának. Az eredményes választást

jelző fehér füstfelhőre hatalmas tömeg verődött össze a Szent Péter téren. Felici bíboros az erkélyről hirdette ki a hagyományos szöveget: „Nagy örömet hirdetek nektek: van pápánk!” Amikor azonban a megválasztott bíboros neve elhangzott, a szokásos örömjongás helyett döbbent csönd következett. Több, mint négyszáz éve az olasz bíborosok közül került ki a pápa. Ki lehet ez?

Amikor kiderült, hogy az új pápa lengyel, Róma népe aggodalommal fogadta. Vajon tud-e olaszul? Még nem tudták, hogy fiatal papként náluk tanult, és itt kezdte lelkipásztori tevékenységét is.

A hagyománnyal szakítva az új pápa beszélgetni kezdett a tömeggel: „Egy messzi országból hívtak, egy távoli, de a hit közösségében és a keresztény tradícióban mindig közeli országból. Félttem elfogadni ezt a jelölést... de megtettem az Urunkkal szembeni engedelmesség szellemében – és tökéletes bizalommal anyja, a legszentebb Madonna iránt. Nem is tudom, hogy jól ki tudom-e majd fejezni magamat a ti... a mi olasz nyelvünkön... ha eltéveszteném, javítsatok majd ki!” Róma népéből elmúlt a szorongás, és ujjongott, tapsolt, kiabált: „Kijavítunk, kijavítunk!”

Így kezdte meg pápaságát II. János Pál pápa; Isten- és emberszeretettel, alázatával és mindenki felé nyitott szívével megnyerte az embereket. Ezt teszi azóta is, akármerre jár a világban. Hozzánk is így jön, Krisztus követségében, akinek egészen átadta magát.

II. János Pál, amikor megérkezik valahová, mindig megcsókolja annak az országnak a földjét – mostanában már edényben viszik oda neki, mert nem tudna lehajolni. Pápasága elején így beszélt erről: „Fél évszázada élek árván, anya nélkül. Nekem a hazám volt az édesanyám is. És mindenhová, ahová megyek, ott az a föld azokra a napokra a hazám is. Mert én mindenütt otthon vagyok!”

Reményi J. Nicodem: Mi a titka? c. könyve alapján írta: Pápai Zsuzsanna

Kiből lehet pápa?

Születése pillanatában bárkiből. Aztán már az emberiségnek az a része, amelyik nem katolikusnak született, eleve kiesik a majdani potenciális jelöltek közül, mint ahogy eleve nem reménykedhet a pápai trón megszerzésében a szebbik nem.

Esztelenségnek tűnik, hogy bárkinek is eszébe jusson: pápa akar lenni. Manapság már csakugyan képtelen feltételezés, hogy valaki gyerekfejjel ilyen célt tűzzön ki maga elé. Illetve kitűzni kitűzheti.

De egy ilyen elhatározásnak legfeljebb matematikailag lehet – ha még oly kicsi – esélye.

Am századokkal korábban, mikor egy-egy pápa ágyasaival és számos házasságon kívül született gyermekével együtt vonult be megválasztása után a Vatikánba, korántsem számított esztelenségnek azt számolgatni, tervezgetni, hogy esetleg gyermekei közül ki az, aki képes és alkalmas lesz arra, hogy apját kövesse a pápai trónon.

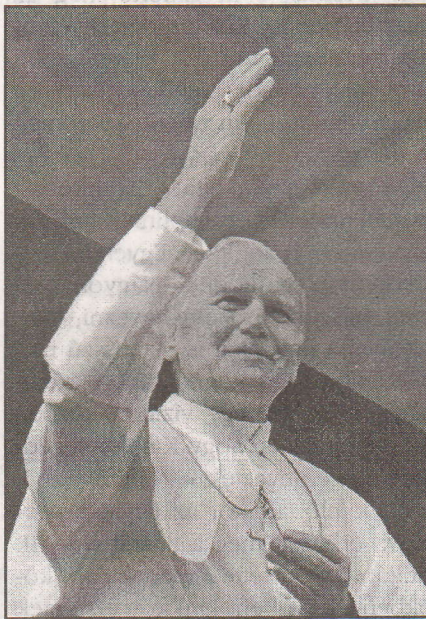
Egy, a pápaság mibenlétével foglalkozó szakmunkában fölütöttem a pápák katalógusát. Innen tudom, hogy II. János Pál pápa a kettőszázhatvanegyedik utóda Szent Péternek, vagyis kettőszázhatvanöt ember segítségével – legalábbis gondolatban – eljuthatunk Jézusig és az ő kősziklájához, amelyre egyházát építette, ahogyan az a római Szent Péter-székesegyház kupolájában is olvasható.

Ha megtörténne a csoda, és az eddig uralkodott pápákat sorban egymás mellé állítanánk, mondjuk karnyújtásnyira, még háromszáz méterre sem lenne szükségünk ahhoz, hogy kétezer évet visszalépjünk az időben.

És ha figyelembe vesszük, hogy manapság a Föld népessége nagyjából ötmilliárdra tehető, akkor a nálamnál kicsivel is több matematikai ismerettel rendelkezők villámgyorsan kiszámíthatják, hogy az ebben a pillanatban megszülető gyermeknek (fiúgyermeknek, akit heteken belül katolikusnak keresztelnek) mekkora esélye lehet arra, hogy ő legyen a

kettőszázhatvanhetedik vagy kettőszázhatvannyolcadik pápa. Mert a so-ron következő már itt él közöttünk. És hogy nem fiatal ember, az biztos.

Nem illetlen dolog ilyesmiről elmélkedni, mikor él, és hála Istennek, jó egészségnek örvend még a kettőszázhatvanötödik pápánk, II. János Pál?

Semmiképp nem az. A katolikus egyház, Szent Péter óta, szinte folyamatosan igyekszik tökéletesíteni a pápaválasztás, utódlás rendjét. Vagyis: ha ők maguk – rendszerint a pápa vezetésével, iránymutatása alapján – foglalkoznak e dologgal, miért ne fogalmazhatnánk mi is meg azt a gondolatot, amely a hívők millióiban életük során megfordul?

Annak esélye, hogy valakiből pápa legyen, az utóbbi évtizedekben egyre csökkent. A már említett katalógusból olvastam: az első száz pápa együttesen nyolcszázhuszonhét esztendeig uralkodott. A második száz pápának ötszázharmincöt év uralkodás jutott. Ezzel szemben az utánuk következő hatvan pápának ötszázhetvennyolc év állt a pápai trónon a rendelkezésére, hogy a katolikus egyházat kormányozza. Ez azt mutatja, hogy a kora középkor viharos, nemegyszer méreggel, és egyéb gyilokkal „befolyásolt” utódlási rendje kedvező irányban változott napjainkra.

Ennek persze még az sem mond ellent, hogy II. János Pál pápa ellen az eddigi tizenhárom esztendei uralkodása alatt hétszer követtek el merényletet.

Amíg a középkorban nem számított ritkaságnak a pár hónapot uralkodó pápa, addig napjainkra egy-egy pápa trónon töltött idejét évekkel, nem ritkán évtizedekkel lehet mérni. Szomorú ellenpélda, de inkább a „szabályt” erősítő kivétel I. János Pál pápának a megválasztását követő nem-sokára bekövetkezett halála.

A pápa szó különben atyát jelent. A 600-as évekig minden püspöknek kijárt a pápa megszólítás. Ettől kezdve azonban fokozatosan ritkult a használata, illetve csak a római püspök megnevezésére használták.

Manapság, mikor köztudomású, hogyan választják a pápát, hajlamosak vagyunk azt gondolni, mindez kezdettől fogva így történt, vagyis a pápaválasztó konklávé egyidős a pápasággal. De hát a dolog teljesen másként fest.

Valójában az első pápát, Pétert, nem választották. Jézus jelölte ki erre a feladatra a tizenkét apostol közül, akikre rábízta hatalmát, s hogy tanítsák, kormányozzák és szenteljék meg Isten népét. Péter egy volt az apostolok közül, akit Jézus az egyház vezetésére kiszemelt. Ehhez hasonlóan a pápa is egy volt a püspökök közül. Legalábbis kezdetben, amíg őt is a papság és a nép választotta, egyetértésben.

Aztán a pápák rájöhetek a pápaság „ízére”, arra, mekkora hatalom összpontosítható egyetlen kézben. Ettől kezdve az utódlás nem ritkán éppen olyan vizslyától kísért, mint amilyen vizslyos, intrikákkal terhelt volt a királyok, császárok választása. A pápák nem röstelltek támogatásért a római császárokhöz fordulni, akik ereje, fellépése sokszor eldöntötte az utódlás kérdését. Hová tűnt közben a krisztusi szeretet? A kérdés természetesen költői.

Végül is majd ezer évre volt szükség Péter halálát követően, hogy II. Miklós pápa – akit 1059-ben iktattak

be tisztségébe – a Lateránban tartott zsinaton 1060-ban kihirdesse az In nomine Domini, vagyis az Úr nevében kezdetű bullát, amely a bíboros püspökök számára tartotta fenn a pápaválasztás jogát.

A II. Miklós-féle bullát követően még éppen harmincháromszor módosult a pápaválasztás rendje, jelezve, hogy nincsen olyan tökéletes és körültekintő iránymutatás, amelyet ne lehetne még tökéletesebbé és körültekintőbbé tenni. De a leglényegesebb alapelv, miszerint a pápát a bíborosok joga megválasztani, nem módosult.

A legutóbbi szabályozás-módosítást nem egészen két évtizede VI. Pál pápa végezte. Nyolcvan évben szabta meg azt a felső korhatárt, amelynél idősebb bíboros nem lehet tagja a pápaválasztó gyűlésnek, a konkávének. Emellett százhusz személyben rögzítette a konklávé létszámát.

Ez utóbbi módosítására egyebek mellett saját, korábban hozott rendeletei miatt is volt szükség. Amíg a tizenhetedik században hetven főben

maximálta V. Sixtus a bíborosok létszámát, addig VI. Pál például egymaga 147 bíborost nevezett ki.

Mindez persze aligha öncélúan történt. A katolikus egyházon belül mind nagyobb helyet kérnek az Európán kívüli országok egyházai. A századforduló után negyvenegy bíborosból harmincegy olasz nemzetiségű volt, kilenc más európai országbeli, és egyetlen Európán kívüli. Alig ötven év múlva nyolcvankét bíborosból huszonkilenc volt az olasz, huszonhat más európai és már huszonhét Európán kívüli. Az arányok megváltoztak, mégpedig az Európán kívüli, a „harmadik világbeliek” javára.

Mindezek ismeretében talán nem hat túlzásnak, ha az állítjuk, hogy a pápaválasztás nagymértékű demokratizálódáson ment keresztül az évszázadok folyamán. És ez a demokratizálódás az utóbbi években, évtizedekben hihetetlen mértékben felgyorsult.

Úgy gondolom, változóban van a pápaság jellege. A mosolygó, az uta-

zó pápa képét ma már természetesen veszi mindenki. Pedig még atyáink számára is egy egészen más módon volt a természetes. Mint ahogyan számunkra talán elképzelhetetlen volt az is, hogy jön majd egy pápa, aki a pápaság egyik jelvényét, a tiarát, a szegényeknek ajándékozta.

A pápa – ha nem is mindig szó szerint – kézzelfogható közelségbe került a híveihez. Uralkodása immár nem csak a tekintélyvel és a hagyományokon nyugszik. Egy ember a sok közül, egy ember az emberiség katolikusai közül.

„Kiből lehet pápa?” – kérdeztem pár oldallal elébb. Talán ez a kis vizsgálatoként erősíti véleményemet: elméletileg mindenkiből. Aki – a korábban már említett feltételeken túl – olyan kivételes egyéniség, olyan karizmatikus személyiség, aki képes megfelelni mindazoknak az elvárásoknak, amelyek megválasztása után tonnás teherként nyomják majd vállát további, hátralévő életében. S ettől a teherrel csak a halál jelent majd megváltást.

Pillanatképek II. János Pál pápa életéből

Akkoriban történt, amikor még a „testvéri szocialista” országok között is két-három hétig ment a többszörösen ellenőrzött posta. Egy magyar pap szívességet tart tenni püspökének. Ezért elvállalta – minthogy ugyis a Tátrában tölti majd szabadságát –, hogy egy fontos levelét személyesen átadja az új, fiatal érseknek.

A fűvön, jelképes futballkapuk között mintegy osztálynyi, amolyan érettségiző korú kamasz rúgta a labdát; edzőjük a bírő. „No – gondolta –, ha ezek gimnazisták, akkor talán a tanár úr ért németül!” Megvárta a legközelebbi szabadrúgást ítélő sípszót, majd amíg felállt a sorfal, odaballagott, és szép, magyaros kiejtéssel, hibásan hangsúlyozva megkérdezte, hogyan is juthatna el a Franciskanskába.

Jól okoskodott: a játékvezető értette! Meg is magyarázta mindjárt, sőt rákérdezett, hogy nem az érsekséget keresi-e. Emberünk erre tüstént eldicsekedte, hogy de bizony, személyesen az érseknek kell átadnia valamit.

– Akkor ne is fáradjon oda, mert most nincs otthon.

– Csak nem vidéken bérmlál? – rémüldözött lemarradását tudatosítva a magyar.

– Dehogy! Csak focizom.

***

Bíborossá kreálásakor munkatársai, volt egyetemistái, a 'Znak' (Jel) kiadó és a verseit megjelentető hetilap szerkesztősege, valamint egyéb barátai valami ritka szép ajándékkal szerették volna meglepni. Utóvégre világviszonylatban is ritkaság számba megy, hogy valaki 50 éves kora előtt érje el a kardinális méltóságot.

Emigráns amerikai lengyelek elismerésük és tiszteletük jeléül már küldtek neki egy mérték után szabott, vérvörös reverendát.

Az itthoniak törték a fejüket.

Talán egy ötvösremekmű kelyhet? Valódi aranyszállal hímzett miseruhát? Aranybrokát püspöksüveget hernyóselyem béléssel? Vagy inkább egy új nemesfém pásztorbotot? Mindezekből már egy múzeumra való volt a waweli székesegyház kincstárában.

Hát akkor mit?

Végül megkérdezték titkárát, hogy mit ajánlana, hiszen a legközelebből ő ismeri.

– Valamit, aminek szívből örül? Akkor egy hálóságot javasolnék. A régi már nagyon vásott, helyenként szakadt és foltozott. A vattája összecsomózódott, alig tart melegeit.

Így történt, hogy nagy ünnepség keretében, a palotába körmenetben felvitt és sok díszbeszéd elhangzása közben átadott mutatós csomagban belül egy kapuc-

nis, cipzáras, vastag, műszálvattával töltött, de pillekönnyű és mosható paplan-hálózsák lapult.

A titkárnak igaza volt: rendkívül megörült neki.

Valóban bevált. Mégis, egyik fogadónapja reggelén titkársága rémülten észlelte, hogy valami egészen rendkívüli történt. Az éppen jelentéstételre jelentkezett fiatal papját úgy teremtette le, hogy még kint a titkárságon is hallani lehetett. Ilyesmi még nem fordult elő. Azután egy ideig megint nem hallatszott ki semmi, hiába hallgatóztak.

Majd kinyílt az ajtó, és a bíboros látogatójával együtt lépett ki rajta. Kettesben mentek át a kápolnába elimádkozni a zsolozsmát. Mintegy negyedóra hosszat térdeltek már egymás mellett, amikor megszólalt a bíboros: „Első péntek van. Arra kérlek fiam, hogy itt és most, ez egyszer te legyél a gyóntatóm!”

Kifejtették, hogy a 2500 m tengerszint feletti magasságon fekvő Mexikó amúgy is mennyire igénybe veszi az európaiakat; hogy futballisták két héttel előbb oda utaznak a verseny előtt akklimatizálódni; hogy soha nem élt Latin-Amerikában, és nem ismerve a helyi viszonyokat, a kockázat nagy, mert darázs-fészekbe nyúl.

„Veszélyes ez az út! Aggódunk Szentségedért!” – mondták.

„Én is!” – felelte mosolyogva. – „Ez az egyetlen, amiért aggódom. Igen, aggódom a szentségemért, hogy meg tudom-e valósítani?”

Újabb ifjúsági találkozó, ezúttal a Damaszus-udvarban. A pápára várva 8000 fiatal trécsel, zajong, csivitel. A háromemeletes falak még vissza is verik, fel is nagyítják a zshivajt. A fülsiketítő zszibongás közben megérkezik a lengyel születésű háziúr.

„Tudjátok-e gyerekek, hogy melyik olasz szót szeretem a legjobban?”

„Neeem!”

„Azt, hogy lárma (rumore)! Nem annyira, ha kiejtik, inkább ha csinálják! Itt kicsit túl csendesen mennek a dolgok!”

Egyszer korábban indult a kollégiumból, volt tehát egy kis pluszideje. Ezért nem a legrövidebb útvonalat választotta. Az egyik mellékutcában arra lett figyelmes, hogy egy ponyvás teherautó platójára két idősebb szerzetesnővér használt ruhákkal teli zsákokat rak. A rakomány fele még a járdán volt, de fent már több rétegben tornyosultak a zsákok ebbe a magasságba a nővérek már csak nehezen értek fel. A bíboros agyonhordott, valamikor fekete, de már – különösen a vállán – szürkére fakult, kedvelt, öreg ballonkabátjában odalépett hozzájuk és megérdeklődte, hogy hol gyűjtötték, és melyik öregotthonba viszik a holmit. Beszélgetés közben mindjárt megragadott egy zsák és feldobta a többi tetejére. Azután, amíg elcsevegett velük, sorjában a többit is. Utóbb az órájára nézett, és azonnal elbúcsúzva tőlük, hétmérföldes léptekkel sietett el a Szt. Péter tér irányába.

A két öregecske nővér kérdőn nézett egymásra: „Hát ezt meg mi lelte most hirtelen? Azt sem tudjuk, hogy ki volt!” Jó egy év múlva, 1978. október 16-án megtudták.

***

Télen síeléssel helyettesítette a gyalogtúrát. Magával vitte breviáriumát és valami útravalót, utána lélekben és testileg felfrissülve érkezett vissza és látott másnap munkához.

Egy alkalommal nagyobb sítúrára indult. A megoldandó problémán gondolkozva került a zshivajgó turistatömeget, és kiépített, lesiklásra alkalmas terepet keresett, amikor hóviharba került. A gerincen bolyorva, áttévedt a határon, s egyszeriben egy cseh járőr karjaiba futott, illetve siklott.

„Stoj! Állj! Ki vagy?”

A csapzott határsértő lerázta magáról a havat, és azt állította, hogy ő pedig a krakkói érsek.

„Akkor én meg a római pápa!” – vágott vissza az egyik határőr.

Miközben bekísérték az őrszobára, meggémberedett ujjával az elülső cipzáras anorákszzebből előkotort – no nem egy útlevelet, mert az nem volt nála, de – egy papi igazolványt.

„Te, zsebmetsző gazember! Kizsebelted őminenciáját, és most kiadod magadat érseknek!? És a pénzét hová tetted? Már elköltötted?”

Szerencsére volt az őrszobán tekerős tábori telefon, amelyen be lehetett hozni a krakkói érsekséget.

A határőrök – úgy mondják – ezek után nemcsak bocsánatát, hanem áldását is kérték.

Piros, kötött, bojtos sapkáját ma a Wadowicéban kiállított tárgyak között üvegtárlóban mutogatják, régi típusú sítóbjai társaságában.

Haladjunk előre reménységgel! Egy széles óceánhoz hasonló új évezred nyílik meg az Egyház előtt, amelyre Krisztus segítségére számítva hajózunk ki. Isten Fia, aki kétezer esztendővel ezelőtt az emberek iránti szeretetből megtestesült, ma is beteljesíti művét: lényeglátó szemekre van szükségünk, hogy észrevegyünk azt, és mindenekfölött nagy szívre, hogy mi magunk is annak eszközeivé legyünk.

II. János Pál pápa apostoli leveléből az új évezred kezdetén

Az ember úgy talál önmagára a legteljesebben, ha ajándéku adja önmagát. Ez a szeretet parancsának a legteljesebb megvalósítása. Egyben pedig ez az emberről a legteljesebb igazság, az igazság, amelyre Krisztus tanított minket az élete által, s amelyet a keresztény erkölcs hagyománya, valamint a szentek és a felebaráti szeretet hőseinek hagyománya elfogadott és tanúsított a történelem során.

II. János Pál: Átlépni a remény küszöbén c. könyvből

A szeretet mindig bátor, és sohasem kíméli magát. Krisztus a példa erre. Sohasem kímélte magát itt a földön, Galileában. Ő mondta, hogy még a rókáknak és a madaraknak is megvan a maguk fészke, de neki nincs bővő lehajtania fejét. Ő, aki szüntelenül úton volt, folytonos nélkülözések, gyötrelmek közepette. Ő, aki imádsággal töltötte éjszakáit. Ő, aki kész volt vállalni a reá váró gyötrelmeket és a halált. Mindig ugyanazt – mindig érttem.

A szeretet bátor, a szeretet sohasem kíméli magát. Ez dig a mára is érvényes:

Krisztus ma is bátor, ma sem kíméli magát. Hiszen szüntelenül odaadja magát. Odaadja magát az embernek – nekem. Ez pedig csodálatos bátorság. Annyit mondunk csak: „Uram, nem vagyok méltó” – azután magunkba mélyedünk.

II. János Pál pápa

A lélek valamennyi tehetsége közül egyedül a szeretet az, amiben a teremtmény – ha nem is teljesen – de mégis hasonlít Teremtőjéhez.

Szt. Ágoston

Szeress tehát nagyon, forrón, jobban! Szeress! A szeretet fog felavatni pásztorrá. Ki mit szeret, azzá lesz. Ha nincs szereteted, semmi sem vagy. Ha van krisztusi szereteted, Krisztus vagy.

Prohászka Ottokár

Az érzelem embere

Mindig átjár a szeretet, sosem fogysz ki belőle.
Íme, a lelkesedés foltja, csábító és sekélyes.
Mire eltűnik, érzelem hiányt?

Szív és szív között szakadék,
Idő kell hozzá, míg beléhatolsz
– akkor a látás hozzá szokik a színhez,
a hallás a ritmushoz.

Szeress hát, hatolj a mélybe, érkezz el az akarattig,
Hogy ne érezd a szív menekülését és fárasztó ellenőrzését a gondolatoknak.

Karol Wojtyła ifjúkori verse

A szeretet himnusza /részlet/

Szól az Úr és tiszta szóval ezt kiáltja: Mindenütt, ahol csak egybegyülekeznek
Hárman avagy ketten is az én nevemben,
Bizony mondom, én leszek a ott közepettük.
Hol szeretet s irgalom, ott az Isten.

Példakép a régi törvény bíbor inge,
Amely kétszer mártatott meg karmazsinban.
Mert a szeretet parancsa kettőt rendel:
Istent is törvény szeretni, és az embert.
Hol szeretet s irgalom, ott az Isten.

Meredek és szoros ösvény visz magasba,
Széles út és lejtős út a mélybe húzó.
A testvéri szeretetnek menny a része,
A vizálynak örökös a büntetése.
Hol szeretet s irgalom, ott az Isten.

Teljes szívből hát az Istent úgy szeressük,
Semmit, semmit nála jobban ne keressünk.
Aztán Istenért szeressük, mint magunkat,
Még ha ellenség is, felebarátunkat.
Hol szeretet s irgalom, ott az Isten.

Ismeretlen szerző (V. század)

„Azért jöttem, hogy tüzet gyűjtsak...”

Emlékeznek még a kedves olvasók az előző számunkban megjelent ugyanilyen című cikkre? Akkor bemutattunk Önöknek egy pappá, és két diakónussá szentelendő fiatalembert, Pogány Istvánt, Losák Istvánt, valamint Pohareczky Róbertet, és arra kértük Önöket, hogy imáikban emlékezzenek meg róluk. Nos, azóta eltelt egy hónap, és az említett fiatalembereket Majnek Antal püspök, Kárpátalja apostoli kormányzója pappá, illetve diakónussá szentelte. Az esemény egészen egyedülálló volt, hiszen ilyen már emberemlékezet óta nem volt minálunk.

A szentelésre június 16-án, délelőtt 10 órai kezdettel a munkácsi székesegyházban került sor. Ünnepe volt mindannyiunk számára, melyen részt vettek a Kárpátalján szolgáló paptestvérek mellett a szentelendők szülei, rokonai, barátai és ismerősei is. A szépen megszervezett és megtartott liturgia keretében a három fiatalembert kinyilvánította óhaját, mely szerint papként, illetve diakónusként Isten és az emberek szolgálatára szeretné szentelni életét. Az egyház ezen élethivatásra az illetékesek megkérdezésével méltónak találta őket, és kérésüket elfogadta.

Másnap, június 17-én délután a sisłóci templom előtti téren Pogány Ist-

ván bemutatta első szentmiséjét. Nagyon sokan vettek részt rajta; azt hiszem már alig várták ezt a pillanatot. A környező falvakból és városokból is eljöttek az emberek, fiatalok és idősebbek egyaránt, hogy együtt ünnepeljenek vele. A szentmisét követően a hívek egy közös agapén vehettek részt, majd a meghívottak István szülőfalujában, Botfalván egy igazi falusi paplagzi keretében folytathatták az ünneplést.

„Hogy tüzet gyűjtsak...” – válaszolta jelmondatául Pogány István, immáron Kárpátalja legfiatalabb pap-

ja. „Mi mást is akarnék, mint hogy lángra lobbanjon?” Jól tudjuk, hogy milyen a tűz. Lobog, fényt szór szerteszét, meleget ad. De éget, és fájdalmat is okoz. Milyen tüzet akart gyűjtani Jézus? A tűz természetéhez tartozik, hogy elégeti azt, amiből táplálkozik. A gyertya lángja is a gyertyából él. Jézus tüzet akart és akar gyűjtani. Körénk, bennünk és belőlünk. Az Isten szeretetének tüzeit. Lángoló csipkebokorra akar változtatni bennünket, hogy világítsunk és meleget adjunk. Sajnos, mi olyanok vagyunk, hogy szeretnénk ezt a lobogást, de lehetőleg úgy, hogy minket ne égessen meg. Tüzet akarunk, de meglepődve tapasztaljuk, hogy az fáj. Lángolni akarunk, de félünk lemondani. Melegíteni szeretnénk, de nem akarunk égni. Megtapasztaljuk, hogy előbb belőlünk kell kihamvadnia sok felesleges dolognak, önző váagnak, és csak azután tudunk mi magunk is igazi tüzet gyűjtani.

„Hogy tüzet gyűjtsak...” Ezt akarják tenni a főlmentelt fiatalemberek, és erre buzdítanak minket is. Imáinkkal továbbra is segítsük őket, álljunk mellettük, ne csak elvárásaink legyenek feléjük, hanem a magunk módján, az életünk adta lehetőségek szerint mi is „igazi táplálékként” szolgálhassunk nekik.

A BIBLIÁRÓL

Mi a Biblia?

Ebben a cikksorozatban egyelőre nem szeretnék rendszerezett, egymás után következő cikkeket írni. Talán majd később. Egy-egy „pillanatfelvételtől” írnék csupán, úgymond érdekességről, amely – szerencsésebb esetben – hozzáad egy csekély tudást is az ismeretanyagunkhoz, ahhoz, amit a Bibliáról már tudunk.

A Hetvenes-fordítás – más nevén Septuaginta (olv.: Szeptuaginta) – mai cikkem témája. A septua görögül hetvenet jelent.

Az ószövetségi héber Biblia legrégibb és legfontosabb görög fordítása. Az Alexandriában élő, görögül beszélő zsidók számára készült. Alexandria a Földközi-tenger mellett, a Nílus deltájától nyugatra fekszik. Igen sok görögül beszélő zsidó lakott

itt, egyesek szerint 1 millió. A fordítás a nevét egy legendáról kapta, amely szerint 72 zsidó bölcset hívtak Palesztinából Alexandriába, akik 72 nap alatt fordították le az ószövetségi Bibliát.

A történészek bebizonyították azonban, hogy a fordítás kb. Kr. e. 250-től Kr.e. 150-ig tartott. Először Mózes öt könyvét fordították le, később a többi könyvet. A fordítás a zsidók számára azért volt fontos, mert a zsidóság zöme nem Palesztinában lakott, hanem a görögül beszélő népek között, vagyis a hellén kultúrában. Mivel kevesen beszéltek jól a hébert, ezért volt szükség, hogy görögre, az anyanyelvükre is lefordítsák a Bibliát. Számunkra azért fontos a Hetvenes-fordítás, mert az Újszövet-

ség szent írói, amikor az Ószövetséget idézik, akkor általában ezt a fordítást és nem a hébert citálják. Így válik a Septuaginta (a Hetvenes-fordítás) a kereszténység Ószövetségévé. Mivel vannak olyan részek a Septuagintában, amelyek eltérnek néhány dologban az eredeti héber szövegtől, sokan próbálkoztak akár kiigazítani a hibákat, akár új fordítást csinálni. Így jelentek meg a Septuaginta mellett más fordítások is. Érdekes, hogy nem keletkezett soha olyan fordítás, amely teljesen kiszorította volna a Hetvenes-fordítást.

A következő szakasz megértéséhez olvassuk el a Márk evangéliumából (Mk 10, 17-23) a gazdag ifjú történetét.

Gyöngyszemek

A Gyöngyszemeknek ebben a részében az ürességről szeretnék hozni egy részt, ahol Jálics Ferenc atya a gazdag ifjúról szóló példabeszédet magyarázza. Mégpedig azért választottam ezt a részt, mert ilyenkor, nyár elején sokan tapasztalják meg életükben az ürességet. A pályát választó fiatalok a választott pálya érdekében lemondanak arról a sok izgalmas dologról, lehetőségéről, amelyet más pályán tapasztalhatnának meg, és ezáltal egyfajta ürességgel találkoznak. A házasulandó fiatalok, miután a szívük választottja körül kezdenek oszladozni a rózsaszín felhők, a sok szépség és érték mellett meglátják a tökéletlenségeiket, bűneiket, szintén ürességet tapasztalnak, hogy ezért az egy emberért mindenki másról lemondtak. Szintén ürességet tapasztalunk, amikor egy kedves foglalatosságunkról lemondunk azért, hogy azt az időt Istennek szenteljük.

Ennek az ürességnek a jelenléte a pályaválasztásnál, házastársnál, a teremtett dolgokról való lemondásnál jelzi számunkra azt, hogy az Isten találkozni akar velünk, és hogy ne töltsük ki ezt az ürességet teremtett dolgokkal.

„A fiatal ember nem elégedett meg Jézus válaszával.” Ösztönösen érezte, hogy valami mélyebb dolog is van még emögött. Az istenszeretnek sokkal radikálisabb formáját kereste. Jézus „megkedvelte őt”, és szembesítette az ürességgel és azzal a gondolattal, hogy életét elveszítse, és biztonságát feladja ebben a világban. Azt mondta neki, hogy adja el mindenét, és adja oda a szegényeknek. Ekkor tudatosult a gazdag ifjában, hogy ezt már nem tudja olyan könnyen életrendszerébe beilleszteni. Megérezte,

hogy ez változást követelne korábbi gondolkodásmódjában, és ennek az ürességnek a megélése új, eddig ismeretlen dimenzióba vezetné be.

Alig vagy csak futólag vette észre, hogy Jézus a teljességet helyezte kilátásba számára, amit csak lemondás árán lehet megszerezni, ez pedig nem más, mint jelenlétében élni, általa a halálból a feltámadásba, szegénységből a belső gazdagságra, a semmiből a teljességre jutni.

A fiatal embernek túl sok volt mindez. Képtelen volt mindent feladni, és szembenézni a teljes ürességgel. Kapcsolata ezzel a világgal mindent kizáró volt. A világ volt az igazi otthona. Képes volt ebben a világban kis lépéseket tenni az abszolút felé, de nem volt képes életének súlypontját a semmi dialektikájával az abszolútba áthelyezni. Nem volt képes teljesen Jézus kezébe tenni magát. Az apostoloknak volt ekkora bizalmuk. Meghívásuknál azt olvassuk, hogy mindent otthagytak, és követték Jézus Krisztust (Mt 4,18-22).

Csak ha már minden lényegtelen lehullott, akkor nyilatkoztatta ki önmagát a lényeges. Csak aki szembesült az ürességgel, az tudja a földi életet teljes valóságában megélni. Csak akkor adatik meg neki, hogy helyesen használja fel ezt a világot, örömmel és gyümölcsözően éljen ebben a világban, anélkül, hogy ebből a világból lenne. Megadatik neki, hogy úgy éljen a világ dolgaival, mintha nem élne velük. Csak akkor növekedhet benne a készség, hogy elfogadja, akár gazdagon vagy szegényen, betegen vagy egészségesen tölti el napjait, akár rövid vagy hosszú élet jut neki osztályrészül.

Jálics F.: Szemlélődő lelkigyakorlat, 133-134. old.

Beregszász – zászlóátadás

Május 24-én, Urunk mennybe-menetelének ünnepén nagy eseménynek adott helyt Beregszász – addigra már megyei jogú – városának római katolikus temploma: Magyarország kormánya már másodszer küldött millenniumi zászlót a Kárpátalján élő magyaroknak.

Az ünnepség szentmisével kezdődött, melynek elején Pap Sándor plébános köszöntötte a résztvevőket, köztük magyar és ukrainai közéleti személyiségeket. A szentmisét Majnek Antal, Kárpátalja püspöke celebrálta több papjával együtt. A prédikáció végén így fogalmazott: „Most, mikor a magyar állam nagy ajándékát fogadjuk, ne felejtjük el, ezer éve milyen ajándékot kaptunk!” Volt a fény mellett árnyék, de az árnyék mellett volt mindig fény is. Jézus is fényt kínál nekünk: tüzes szeretetét a szívünkbe. Erősítse meg Szent István szerzeményét az, amire a Kárpát-medence fundamentumát is építette: az evangélium. Akkor reménykedhetünk szebb jövőben, hogy Isten velünk van és velünk marad.“

A szentmise végén Németh Zsolt államtitkár a magyar kormány nevé-

ben átadta a zászlót a püspök atyának, aki átvette, majd megáldotta azt. Az államtitkár beszédében kifejezte az anyaországbeli magyarok testvéri együttérzését az árvíz és egyéb csapások miatt. „Nem igazságtalanság ez?” – kérdezte, amikor arra tért ki, hogy Magyarországon már építik az árvízben összeomlott házakat, Kárpátaljára pedig csak egy zászlót küldenek. „De igen, az” – felelt a

kérdésre ő maga. Mégis, ez a zászló kifejezi az összetartozást, a szolidaritást, a testvériséget az anyaországbeli és a kárpátaljai magyarok között.

Az ünnepség végén a nemrég alakult beregszászi egyházközség énekkara olyan magyar énekeket adott elő, amelyek a magyarsághoz szólnak, identitástudatát erősítik; a helyi Bethlen Gábor magyar gimnázium növendékei pedig hasonló szellemiségű szavalatokkal fűszerezték az előadást.

Fotó: Bereginfó

Templomszentelés Csetfalván

Pünkösdhétfőn szentelte fel a püspök atya Csetfalván az új templomot, melyet görög és római katolikusok egyaránt használnak majd. Az eseményen megjelent a magyar és az ukrán közélet több képviselője is, s a televízió is megörökítette a szertartást.

Majnek Antal püspök beszédében figyelmeztetett arra: még a legszebb, legnagyobb templom sem lehet

bálvány. Az emberi test is templom, a Szentlélek temploma. Krisztusra építkezve legyünk élő kövek, mi magunk legyünk Isten élő temploma.

A szentmise végén felszólalt Papp Tihamér plébános atya is, aki arról beszélt: ezt a templomot sokan álmoták meg, s ezért sokkal szebb lett, mint amilyennek bármelyikük is elképzelhette volna.

A helyi református lelkész örömét fejezte ki, amiért a katolikus hívek ilyen szép templomban dicsérhetik ezentúl az Istent. Többen megemlézték azt az egyetértést, amely a templomépítés alatt a három felekezet – a római és a görög katolikus, valamint a református – híveit összetartotta. A felületes szemlélő – azaz az odacsöppent újságíró – is érezhette ezt egész idő alatt.

Dr. Mikola István egészségügyi miniszter is azt emelte ki: Csetfalva jelet tett az égre – egy templomot. De higgyék el: csak az a templom számít, ami a szívünkben van, mert az egyház mi vagyunk.

A polgármester, majd Tihamér atya köszöntötte azokat, akik a legnagyobb részt vállalták a templom építésében, köztük Matl Péter szobrászművészt; ő alkotta meg a szentély berendezését. Utána pedig a püspök atya és a hívek köszöntötték Tihamér atyát.

A szentmise végén ünnepélyesen elhelyezték a tabernákulumban az Oltáriszentséget.

Jónás

„És kormányoztak az emberek, hogy visszatérítsék a szárazföldre, de nem bírták, mert a tenger egyre jobban viharzott körülöttük.“ Megtehetette volna az Örökkévaló, hogy lecsendesíti a szelet, és a szárazföldre engedi kormányozni a hajót. Ám mégsem tette. Csodára volt szükség. A csoda első része az volt, hogy mihelyt Jónás a vízbe esett, próféciája megvalósult, a tenger lecsendesedett. De hallgassuk meg, hogyan imádkoznak a hajósok, ezek a jóindulatú pogány emberek: „Ekkor szólították az Örökkévalót, és mondták: „Ó, Örökkévaló, ne veszszünk el, kérlek, ez ember lelkéért, s ne háriíts reánk ártatlan vért, mert te, Örökkévaló, ahogy neked tetszett, úgy cselekedtél.“ Észrevehetjük, hogy nem általában Istenhez, hanem kifejezetten az Örökkévalóhoz fohászknak. Nehéz különbséget tenni a hit és az ima között. Ezek hívő emberek lettek. A szövegben Jónás lelkéért nem akarják vállalni a felelősséget. A héber szó, a nefes nemcsak lelket, hanem életet is jelent, éppen úgy, mint a latinban az anima szó. Miután az igen szép és alázatos imát elmondták, Jónás kívánságának eleget tesznek. „Erre fogták Jónást, s bevetették a tengerbe, s elállt a tenger a hihöngésétől.“ A bölcsesség kezdete az istenfélelem. Az emberekben ugyanaz a féltisztelet és csodálat születik meg, mint amit az evangéliumban látunk, amikor Jézus lecsendesíti a tengert. „És félték az emberek nagy félelemmel az Örökkévalót, s áldoztak áldozatot az Örökkévalónak, és fogadalmakat fogadtak.“ Igaz, hogy az áldozat-bemutatás az Örökkévaló számára az előírt helyen, a templomban van, mégis szívesen veszi a kezükből a vágóáldozatot és a fogadalmakat is, amit tesznek. Az áldozatokról és a fogadalmakról sokat olvashatunk a Szentírásban. Ezek után új fejezet kezdődik Jónás történetében.

„És az Örökkévaló odarendelt egy nagy halat, hogy elnyelje Jónást, és Jónás a hal gyomrában volt három nap és három éjjel.“ Ninive nagy város, a vihar nagy, és a hal is nagy.

(40-50-5) fogalom jelentései: szabni, osztani, számlálni, odarendelni, odakészíteni. Ebből az első szó: „vajman“, (2-30-70) = elnyelni, elpusztítani. (40-70-5) méé = belek, has, anyaméh, belső, mint az érzelmek székhelye. Az egyházatyák a Biblia könyveit együttesen egyetlen könyvnek fogják fel. A Szentlélek már Jónás könyve megírásakor nemcsak a közvetlen olvasók világára gondolt, hanem Krisztusra is, akiben beteljesednek az Írások. Ezt megerősíti maga az Üdvözítő, amikor haláláról és feltámadásáról szól, és Jónás helyzetéhez hasonlítja a maga helyzetét. „És imádkozott Jónás az Örökkévalóhoz, az ő Istenéhez a hal belsejéből.“ Az Üdvözítő kijelenti, hogy amint Jónás három nap és három éjjel tartózkodott a hal gyomrában, úgy tartózkodik az Emberfia is három nap a föld szívében. Most látjuk, hogy Jónás imádkozva tartózkodott a hal gyomrában. Biztosak lehetünk, hogy feltámadásáig az Úr Jézus is elmondta talán éppen ezt az imát a föld szívében, amit a következőkben Jónástól hallunk: „És mondta: „Szólítottam szorultságomból az Örökkévalót, és felelt nekem. Az alvilág méhéből kértem segítséget, hallottad hangomat.“ Ezzel az imával részletesen foglalkozunk majd. Addig is gondoljunk arra, hogy az Üdvözítő emberi lelke a halál után és a feltámadás előtt – a katolikus tanítás szerint – leszállt az alvilágba. Erről beszél Szent Péter levele is, amikor arról szól, hogy Jézus evangelizált azoknak, akik Noé idejében hitetlenkedtek. A liturgia pedig részletesen az Ádámmal való találkozást. Ám Jónás imája arra mutat rá, hogy az Úr Jézus emberi lelkében elsőszülött volt a halottak között, és átélte a megholt lelkek nyomorúságát. Megváltotta azokat, akik a „tisztító helyen“ várakoznak. És most folytassuk Jónás imáját: „Bedobtál engem a mélységbe, a tengerek szívébe, s folyam vett körül engem. Az összes habjaid és hullámaid átvonultak rajtam. Én azt mondtam volt: „Elűztem szemed elől. Ugyan megpillanthatom-e még szent templomodat?“ Ha vizsgálódunk az Úr Jézus imáira szenvedése idején, kezdve az Olajfák

hegyén, a Getszemáni-kertben való gyötrődéssel, majd a kereszten való haldoklásával folytatva, megértjük, hogy azok, akik haláluk után a purgatóriumban vannak, így imádkozhatnak. Szennvedésük az, amit Jézus velt a kereszten: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem...“ Jézus ártatlan volt. Halála után azonnal élvezhette volna emberi lelkében Isten boldogító színe látását. De, amint a keresztre is ártatlanul ment, hordozva a világ bűneit, szeretetből megvárta a feltámadás óráját, és addig osztozott a purgatóriumi lelkek gyötrelmében. „A vizek körülörvénylettek engem egészen a lelkemig, ár vett engem körül. Nád fonódott a fejemhez. Hegyek fenekéig szálltam alá, a földnek reteszei elzártak engem, örökre. De felhoztad a veremből életemet, Örökkévaló, én Istenem!“ A Zsoltárkönyvben megtaláljuk szinte valamennyi mondatát ennek az imának. A jubileumi évben vagyunk. Ez a bűnbánat és az engesztelés ideje. Jézus mondta, hogy akik benne hisznek, ugyanazokat a dolgokat teszik, amit ő, sőt nagyobbakat is. A keresztények, a „christiani“ vagyis krisztusiak, messiásiak, ártatlan bárányként a Bárányal együtt vállalják a világ bűneit és „társmegváltók“ lesznek, amint Pál apostol is írja magáról a börtönben. Protestáns hatás alatt némely teológus még a Boldogságos Szűztől is megtagadja azt, ami minden keresztényt megillet. Alkalmam volt Jézus Szent Szíve péntekén egy újmisési homíliáját hallgatni. Azt volt az érzésem, hogy ez a szegény ember nem szokott imádkozni, s még egyszer sem illetődött meg az isteni dolgoktól. Sajnos, ebben egyes teológiai tanároknak is szerepük van, akik a saját véleményüket vagy mások véleményét úgy adják elő, mint az Egyház hivatalos tanítását. Jeremiás és más próféták az Úr nevében elmarasztalják az ilyen eljárást. „Mikor bágyadozott bennem a lelkem, az Örökkévalóra gondoltam – és eljutott Hozzád imádságom, a te szent templomodhoz. Akik hamis hiábavalóságokat őrizgetnek, szeretetüket hagyják el. Én pedig a hála hangján áldozni akarok neked, amit fogadtam, meg akarom fizetni – a segítség az Örökkévaló! És szólt az Örökkévaló a halnak, és kiköpte Jónást a szárazföldre.“

Urbán testvér

Jó az Úr szőlőjében dolgozni

A Jó Isten kegyelméből eljuthattam a beregújfalusi cigányokhoz, s ott tölthettem három hetet. Feladatomban az volt, hogy írni-olvasni és hittanra tanítsam testvéreinket. Egy munkacsoport egyik tagjaként vettem részt ebben a kegyelmekkel koszorúzott feladatban.

A tábor vályogházakból áll. Alapterületük kb. 10 m²-től 20 m²-ig terjed. Itt öten-nyolcan alszanak két-három ágyon. Egy szekrény, esetleg egy tévé a berendezés. A tábor 200-300 lakója egy kútról hozza az ivóvizet. Kosárfonásból és alumíniumgyűjtésből élnek. Az ideális házasodási kort a 16. évre teszik. A pulyák már tízéves koruktól rendszeresen részt vesznek minden munkában, megtanulják a kosárfonást, zsebpénzüket alumíniumgyűjtésből szerzik. A szintén roma származású András pásztor is ott él velük, s hetente többször tart gyülekezetet, vasárnap pedig igeliturgiát a vályogkápolnában, amit a püspök úr avatott jó néhány éve.

Az első héten a gyerekek már vártak, a kápolna bejáratánál ültek, s amint meglátták, hogy közeledem, felpattantak s szaladtak felém, hogy karomba kapaszkodva kíséressenek el a templomig, ami iskolául is szolgál. Ezek a gyerekek csodák, mert mint a tüskőr, mosolyognak vissza az emberre. Nagyon szerétnivalók; a szeretetet százszorosan meghálálják, de érzékeny lelkükkel a rendreutasítást nagyon nehezen viselik. Nehéz őket fegyelmezni (erőszak nélkül – a szeretet eszközeivel), de nem lehetetlen. Alázattal, türelemmel, szigorral, megbo-

csátással meg lehet találni az utat hozzájuk.

Csak az járt iskolába, aki akart, nem köteleztem a szülőket, hogy elküldjék pulyáikat, ezért csak a szorgalmasakat tanítottam. Elég nagy fejlődésnek lehettem szemtanúja, sokkal inkább az ő szorgalmuk, mint saját magam miatt. Némelyikük annyi házit kért, hogy nem győztem eleget adni.

Nagy öröm volt látni, amint az írni-olvasni nem tudó szorgos gyerkőcök a harmadik hét végére már szavakat betűztek ki. Sok hiányossággal és ügyetlenséggel tanítottam őket, de már volt mire építenem, volt mit felelevenítenem, hiszen már sokan tanították őket előttem.

A hittanórák voltak a kedvenceik, mivel azokon bibliai jeleneteket játszottunk el. Először a katolikus tanítást hallhatták a Jézus, a mi életünk c. hit-

tankönyvből, aztán felolvastuk az adott történetet vagy példabeszédet, értelmeztük, végül pedig eljátszottuk azt. Ez, sajnos, legtöbbször nagy nevetésekbe fulladt, hiszen nincsenek hozzászokva a színjátszáshoz. Az esti gyülekezeti órákon már felnőttek is részt vettek, habár nem nagy számban. Az esti hallgatók is többnyire pulyák voltak. Jézus szenvedéstörténetét sóhajtozva, könnyes szemmel hallgatták. Néhány fiatalal és András pásztorral késő estig tartott a beszélgetés és az éneklés.

A pulyák nagy öröme háromszor kirándultunk az újfalusi halastóhoz. Mindannyian fürödtünk és játszottunk. Öröm volt ennyi hálás lelket vezetni. Persze sosem volt egy nyugodt pillanatomban, amíg velük voltam, hiszen állandó fegyelmezésre volt szükség. Most tapasztalhattam is, amit eddig csak tudtam, hogy a kezelhetetlen, rossz gyereket nem ütni kell, hanem megbízni benne, ezt kimutatni, megbocsátani, a lelkére beszélni, s így békében és kézfogással válhattam el attól, aki a legtöbb nehézséget okozta nekem.

A szeretet mindent legyőz. Legyőzi a borszín, a kosz, az előítéletek embereket elválasztó hatását, legyőzi az erőszakos nevelési módszereket és az összes többi nehézséget. A cigányok ugyanúgy Isten szeretett gyermekei, mint mi vagyunk. Ők is tudnak úgy szeretni (tettekkel is), mint mi, ezért tekintünk minden cigányt testvéreinknek, és fogadjuk őket olyan szeretettel, mint bárki mást e világon.

A.T.

„...Vegye föl keresztjét minden nap, és kövessen engem...“

Ez volt a mottója a most hatodik alkalommal megrendezett munkácsi ifjúsági találkozónak. „Valóban így élünk?” – kérdezem. Tényleg Jézust követjük, és föl vesszük a keresztjeinket, vagy csak a saját elképzeléseinket tesszük jézusivá, és elhittjük magunkkal, hogy az ő akaratát követjük? Föl vesszük-e valóban a keresztet, vagy valójában szenvedéselkerülő életmódot folytatunk? És az ehhez hasonló találkozók segítenek-e nekünk megtalálni a választ a kérdéseinkre, adnak-e támpontokat nagy istenkérdésünkben? Mi a lényege az ilyen találkozónak? Mit kapnak itt a fiatalok, mi az, ami itt megérinti őket?

Sok a kérdés. De nem én akarom megválaszolni őket. Hallgassuk meg inkább néhány résztvevő beszámolóját.

Neo

Számomra ez volt a második találkozó, amin részt vettem. Örömmel vártam, mivel a múlt évi nagyon tetszett. Na meg régi ismerősökkel is találkoztam, sokakkal megismerkedtem. Azért a legfontosabb mégis a lelki töltékezés volt. Érdekesekek voltak Bárány Béla atya előadásai. Sok újat merítettem belőlük, és a csoportos beszélgetéseken is volt mit megvitatni. Mint csoportvezető, egy kicsit tartottam tőle, hogy fog lezajlani az egész, de a fiataloknak, hála a JÓ Istennek, volt véleményük az elhangzottakról, amit őszintén el is mondtak. Őszintén szól-

va, jó volt hallani, hogy Isten mennyire fontos számukra.

A legjobban egy dalnak a refrénje fogott meg:

„Mit sem aggodom, nem félttem életem,
Csak hogy végigfussam a pályám,
S a feladatom teljesísem,
Melyet Jézus bízott rám!”

Igen... Ez a pici részlet nagyon is aktuális számomra. Döntöttem valaki mellett, aki a legfontosabb nekem. És ezért örülök az ilyen találkozónak, lelkigyakorlatoknak, melyek közelebb hoznak Hozzá. Mert vele aztán tényleg nincs mit aggodni. Hogy ki ő? – Jézus.

Dominka testvér

2001. május 26-án volt a VI. Munkácsi Római Katolikus Ifjúsági Talál-

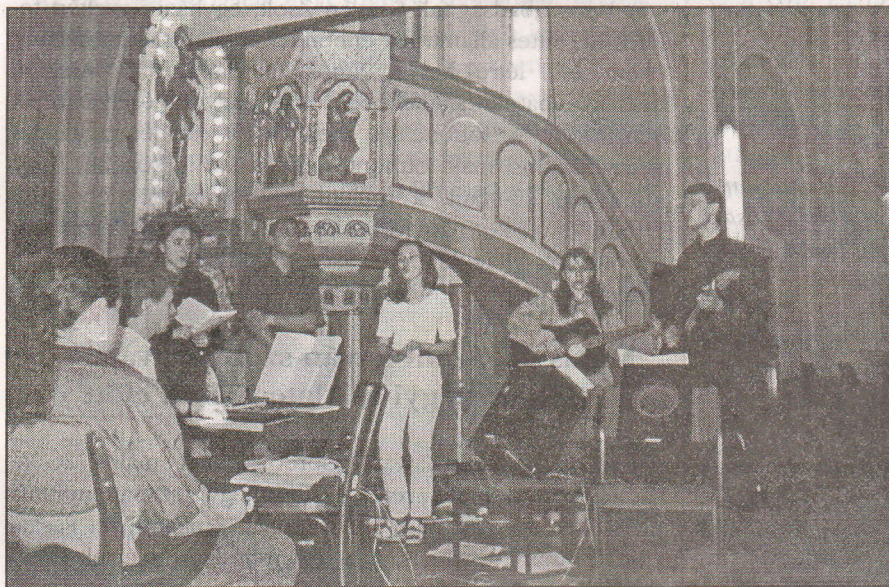
kozó a székesegyházban. Sok fiatal jött össze Kárpátalja minden vidékéről. Vendégünk, Bárány Béla atya Budapestről érkezett, és A keresztáldozat útján a harmadik évezredben témáról beszélt. Minden elmélkedés után kiscsoportos beszélgetés volt. Délután kezdődött az öröm útja. A záró szentmisét és a találkozót egyaránt szépítette az ungvári gitáros kórus, melyet Mékli Attila atya vezetett. Remélem, mindenkinek tetszett a találkozó, nemcsak azért, mert sok fiatallal lehetett megismerkedni, hanem azért is, mert jobban megismertük Istent. Mindenki nyugodt lélekkel, tiszta szívvel térhetett otthonába. Köszönöm minden résztvevőnek.

Ildikó

Az elmélkedések nagyon tetszettek: Béla atya nem teologizált, hanem az életből és saját tapasztalataiból vett példákkal fejtette ki a témát. A kiscsoportos vezetőktől többnyire pozitív visszajelzések érkeztek, nekem is pozitív tapasztalataim voltak.

A szentmisén az ifjúság olvasott fel, ők mondták a kiscsoportok által megfogalmazott könyörgéseket is. Különösen az tetszett, amikor felajánlásra közülünk heten hozták előre az oltárra a szentmiséhez szükséges eszközöket, közöttük azt a dobozkat, amelyben személyes kéréseinket, könyörgéseinket gyűjtöttük össze.

Miska

HAZAI HÍREK

Május 24-én, Urunk mennybemenetelének ünnepén Beregszászon millenniumi zászlóátadásra került sor, melyet Magyarország kormánya nyújtott át a Kárpátalján élő magyaroknak. A szentmisét, melynek végén Németh Zsolt államtitkár átadta a millenniumi zászlót, Majnek Antal püspök atya celebrálta.

Május 26-án hatodik alkalommal rendezték meg a munkácsi ifjúsági találkozót, melynek mottója A keresztáldozat útján a harmadik évezredben volt. A találkozóra Bárány Béla budapesti plébános atyát hívták meg előadónak.

Június 4-én Csetfalván templomszentelési szentmisére gyűltek össze a hívek, melyet Majnek Antal püspök atya celebrált.

Június 8. Tíz amerikai katolikus barátunk eljött nyolc napra hozzánk, hogy öt különböző helyen nyelvet oktanak, és Kárpátalja szociális-karitatív helyzetével ismerkedjenek. Ők annak a nagyobb létszámú segítő csapatnak tagjai, akik Szilágyi István vezetésével a kárpátaljai református egyházat, sőt Kárpátalja kórházait már csaknem tíz éve támogatják.

Június 11. Perőcsényben sok pap, nővér és hívő részvételével Sasik Milán lazarista atya megtartotta az ezüstmiséjét. Milán atya már nyolc éve kíséri Kárpátalján; közben a kijevi nunciának, Antonio Francónak volt a személyi titkára.

Június 16. Pap- és diakónusszentelés volt Munkáacson a székesegyházban. Majnek Antal, Kárpátalja Apostoli Kormányzója Pogány Istvánt áldozópappá, Losák Istvánt és Pohareczky Róbertet pedig diakónussá szentelte.

Június 17. Az előző napon pappá szentelt Pogány István atya újmisét mondott délelőtt a munkácsi székesegyházban, délután pedig szülőfalujában, Sislócon.

Lelkigyakorlat lesz felnőttek számára augusztus 17. és 19. között péntek délutántól vasárnap délutánig Munkáacson. A jelentkezéseket levélben vagy telefonon a püspökségre kérjük. Szeretettel várunk. Roska Péter

KÜLFÖLDI HÍREK

A Lityerturnaja Gazeta pozitív hangvételi cikke a szentatyáról

Moszkva: A rangos moszkvai hetilap II. János Pál pápa június végi ukrajnai látogatása kapcsán a katolikus és az ortodox egyház közötti párbeszéd nehézségeiről ír. A cikk megjelenése egybeesik annak tizedik évfordulójával, hogy évtizedekig tartó eltiltás után a katolikus egyház újrakezdhetette tevékenységét. A katolikus-ortodox párbeszéd továbbra is sok akadályba ütközik, de a Lityerturnaja Gazeta szerint ezért nem a Szentszéket terheli felelősség. „A pápa mindent megtett annak érdekében, hogy átlépje a felekezetek közötti szakadék küszöbét az ortodox Görögországban, a muzulmán Szíriában tett látogatása pedig lelki győzelem” – írja a moszkvai lap.

Az LG pozitívan értékeli a pápa kívánságát, hogy fellesse az ősi keresztény Rusz földjét, amely Ukrajna és Oroszország számára egyaránt történelmi forrás. Az orosz lap kritikusan ír II. Alekszij orosz ortodox pátriárkáról, részint a pápa június végi ukrajnai zárandoklata kapcsán tett uszító kijelentései, részint egy esetleges oroszországi látogatás előli teljes elzárkózása miatt. „Ez utóbbi ellentétben áll a hagyományos orosz vendégszeretettel” – írja a Lityerturnaja Gazeta, amely szerint a kijevi pátriárka és a pápa közvetlen és nyitott szívvel folytatott párbeszéde lehetne az esetleges konfliktusok megoldásának az útja.

A moszkvai újság kiemeli: az orosz katolikusok tagadják, hogy bármiféle terjeszkedés történne az „ortodox testvérek” kárára. A katolikus egyház újjászervezésének 10. évfordulója alkalmából Tadeusz Kondrusiewicz érsek emlékeztetett rá, hogy Oroszországban a katolikusok száma a felmérések szerint 600 ezer, a nem hivatalos becslések pedig másfél millióra teszik ezt a számot, elenyésző kisebbség tehát azzal a 80 millió oroszszal szemben, aki ortodoxnak vallja magát. Az orosz katolikus egyház tíz évtizeddel ezelőtt, 1991-ben született újjá. Ezt megelőzően összesen hét pap szolgált az országban, félig-meddig titokban. Ma négy egyházmegye, 220 plébánia és 215 pap működik, a papok 95 százalékban azonban nem oroszok.

A Népszabadságnak Semjén Zsolt, egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkár elmondta: a jelek szerint néhány éven belül létrejöhet II. János Pál pápa és II. Alekszij moszkvai pátriárka találkozója. A legnagyobb esélye annak van, hogy a történelmi jelentőségű eseménynek Magyarország ad majd otthont. Semjén azt is közölte, hogy augusztus 20-ikára, a millenniumi év záróünnepségére Orbán Viktor kormányfő Budapestre hívta II. Alekszijt, akit az ortodox világ legbefolyásosabb vezetőjeként tartanak nyilván.

Május 28. Szent István-szobrot avattak a Gellért-hegyi sziklatemplom előtt

Budapest: Szent István-szobrot avattak május 26-án, szombaton a pálos rend Gellért-hegyi sziklatemploma előtt. A több, mint négy méter magas emlékművet Paskai László bíboros, prímás, Esztergom-budapesti érsek szen-

telte fel. Az ünnepségen jelen volt Mádl Ferenc köztársasági elnök és Rockenbauer Zoltán, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának vezetője is.

Vatikáni rendezvény Csíksomlyón

Kétségtelen, hogy történelmi jelentősége van annak a nemzetközi konferenciának, melyet a Kultúra Pápai Tanácsa, vagyis a Szentszék Kulturális Minisztériuma szervezett május 17. és 19. között a csíksomlyói Jakab Antal Tanulmányi Házban, amely nemcsak vendéglátója, hanem társszervezője volt a jeles rendezvénynek. A 37 résztvevő Közép-Kelet-Európa húsz országának katolikus püspöki konferenciáját képviselte. A német és olasz nyelven zajló munkálatok témája: A katolikus kulturális központok a kulturális identitás és a kultúrák közötti párbeszéd keresztény szolgálatában.

Pápai ajándék egy kijevei gyermekkórháznak

Vatikán: Joaquín Navarro-Valls, a Szentszék sajtóterme igazgatójának keddi nyilatkozata szerint II. János Pál pápa egy sebészeti műtöt és egy csecsemő intenzív osztály berendezését ajándékozta a Kijevei 2. Számú Városi Gyermekkórház számára. Ezzel a gesztusával a szentatyja azt kívánta kinyilvánítani, hogy közel áll a beteg ukrán gyermekekhez, különösen azokhoz, akik a csernobili katasztrófa következményeitől szenvednek. Az ajándékok átadására hétfőn, délelőtt 11 órakor került sor a kijevei városi gyermekkórházban. Az ünnepségen jelen voltak az egyházi és polgári élet vezetői, közöttük a kórházi és városi előljárók, valamint a tömegtájékoztatási eszközök számos képviselője. Az átadáson részt vett Petro Sardacsuk külügyminiszter-helyettes is. A kórház felelősei elmondták, hogy a berendezések már működnek, és számos gyermek életének megmentéséhez járulnak hozzá. A pápa ajándéka egy visszhangra talált a közvéleményben – nyilatkozta Navarro-Valls szentszéki szóvivő.

Statisztikai felmérések Ukrajnában

Az ukrainai látogatás előtt számos statisztikai felmérést végeztek Ukrajnában. Ezek közül közöljük a legfontosabbakat. Ukrajna lakossága az 1995-2000 években 51730 millióról 50110 millióra csökkent. Ugyanebben az intervallumban a katolikusok száma 5763 millióról 5552 millióra esett vissza. Míg 1995-ben 100 lakos közül 11,14 vallotta magát katolikusnak, 2000-re ez a szám csak a 11,08-ot érte el. Az egyházi területi felosztás 14-ről 16-ra növekedett. Az 1995-ben bejegyzett 3323 plébánia száma a 2000. évre 3676-ra növekedett. 2000-ben 399 katolikus központot számoltak össze, míg 1995-ben ez a szám csak a 141-et érte el. A püspökök száma 21-ről 23-ra, a papok száma 1501-ről 2140-re, a szerzetesek száma 341-ről 382-re, az állandó diakónusok száma pedig 6-ről 14-re emelkedett. Míg 1995-ben egyetlen hivatalos katekéta sem volt, 2000-re számuk elérte a 869-et. Az eltelt öt év alatt az egy papra eső 3129 katolikus létszáma 2201-re esett vissza. A szemináriumokban 1995-ben jelenlevő 1552 szeminarista létszáma a 2000. évre 1236-ra csökkent.

Első papszentelés Szibériában 1917 óta

Az 1917-ben bekövetkezett forradalom és vallásüldözés után 2001. június 10-én, Darío Castrillón Hoyos, a Kléruskongregáció prefektusa pappá szentelte az első szibériai szeminaristát. Yevgenij Yuryevitch diakónus az irkutszki katedrálisban részesült a papság szentségében. A kardinális, szibériai jelenléte alkalmából, meglátogatja a Szibériai Apostoli Adminisztráció papjainak és szerzeteseinek egy részét.

Kelet-Szibériában jelenleg 14 papot és 50200 katolikust tartanak számon a mintegy 6 millió négyzetkilométernyi területen.

Külföldi híreinket a Magyar Kurír aktuális számaiból válogattuk.

Gyere a czestochowai zarándoklatra!

Idén mi is szeretnénk csatlakozni a lengyelek hagyományos czestochowai gyalogos zarándoklatához, melyet 2001. augusztus 8. és 14. között szerveznek Krakkó és Czestochowa között a lengyelek világhírű nemzeti kegyhelyére. Valószínűleg a magyar csoporthoz csatlakozunk, akikkel Krakkóban találkozunk az indulás reggelén.

A programról: ezen a zarándoklaton együtt van lelki- és testi gyakorlat. Minden évben egy meghatározott témával kapcsolatosan hallhatunk lelki-gyakorlatos beszédeket gyaloglás közben. Napi 20-25 km-es távokat teszünk meg, 6-7 kilométerenként pihenőt tartunk. Közben egyfolytában lehet gitározni, énekelni: vidámság nélkül nem is lehet végigmenni az úton. A szállás pajtákból lesz, esetleg sátrakban, ugyanott van vízvételi és mosakodási lehetőség. A nagy hátizsákokat napközben autó viszi, csak a legszükségesebb dolgok lesznek nálunk. Az étkezésről a szervezők gondoskodnak. A zarándoklat alkalmas a kapcsolatteremtésre is a lengyel és a magyar fiatalokkal.

Akik már részt vettek ezen a zarándoklaton, tudják, hogy a fáradalmakért és a nehézségekért bőségesen kárpótol a sok lelki öröm, a vidámság, és a megérkezés öröme. Amit odaadunk a nehézségek vállalásával, százszorosan kapjuk vissza Istentől, néha egészen váratlan módon.

Aki érez magában elég kalandvágyat, bátorságot és vágyat hitének elmélyítésére, és nem ijed meg néhány vízholdyagtól, várjuk a jelentkezését július 16-ig a munkácsi püspökség telefonszámán: 8-2-31-54670.

Várjuk jelentkezésedet!

Idén is megtartják Ráton a nyelvi és kultúrtábort

Mint az elmúlt két évben, úgy idén is nagy igyekezettel készülünk Ráton, hogy újból megtartsuk a KERESZTÉNY KULTÚRTÁBORT. Ahogy a múltban, e tábor most is kettős célt szolgál, két turnusa indul:

1. MAGYARSÁGISMERET (július 8-án du. 3-tól július 15-ig)

2. IDEGENNYELV-ISMERETI TÁBOR (július 19-én délutól . július 31-ig)

A MAGYARSÁGISMERETI TÁBOR (július 8. és 15. között) keretében a résztvevőknek a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kara (stb.) előadói tartanak magyar irodalomból, történelemből, művészettörténetből előadásokat, valamint szó lesz a kelet-közép-európai régió számára fontossá vált Európai Unióról. Délutánonként különféle kézműves foglalkozások, magyar népi táncok és népi játékok elsajátítására is lehetőség nyílik. Közös imák, szentmisék és beszélgetések segítik a

közösség kialakulását. Korhatár: betöltött 12 év. A helybeli gyerekek számára du. 3-tól 6 óráig külön programot szervezünk.

Az IDEGENNYELV-ISMERETI TÁBORRA (július 19. és 31. között) azok jelentkezését várjuk, akik legalább egy éve angol, illetve német nyelvet tanulnak, és az eddig elért tudásukat szeretnék FEJLESZTENI. A nyelvtanítás modern módszerekkel történik, kb. 10 fős csoportokban, naponta 5x45 percben. A tanulás mellett itt is fontos helyet kap a keresztény közösség kialakítása: közös szentmisék, imák és beszélgetések segítségével. A szabadidőben játékokra és kézműves munkára is lehetőség nyílik.

Az anyagi hozzájárulás személyenként napi 2 hrivnya. A résztvevők maximális létszáma: 50 fő. (Ez a létszám szállást igénylők számára vonatkozik, „bejáró” résztvevőket ezen felül is fogadunk.) Jelentkezés június 15-ig KULTÚRTÁBOR, UKR 89433 – RÁT címen.

JELENTKEZÉSI LAP A RÁTI MAGYARSÁGISMERETI TÁBORBA

Név: _____

Születési dátum (év, hónap, nap) _____

Pontos lakcím (irányítószámmal) város/falu, utca, házszám _____

Telefon: _____

Részt vettél-e már korábban a ráti táborokban? _____

Mikor? Melyikben? _____

JELENTKEZÉSI LAP A RÁTI IDEGENNYELV-ISMERETI TÁBORBA

Név: _____

Születési dátum (év, hónap, nap) _____

Pontos lakcím (irányítószámmal) város/falu, utca, házszám _____

Telefon: _____

ANGOL vagy NÉMET nyelvet szeretnél tanulni? (Húzd alá a választott nyelvet!) _____

Hány éve tanulod a nyelvet? _____

Saját megítélésed szerint milyen szinten beszéled a nyelvet? KEZDŐ, KÖZÉPFOKÚ, HALADÓ

(húzd alá a megfelelőt!)

Miért szeretnél részt venni a Ráti Idegennyelv-ismereti Táborban? _____

Zarándokút Lembergbe a Szentatya látogatására

2001. június 25-én a vonat 22.00 órakor (kijevi idő szerint) Bátyúból (Batyove) indul Munkács irányába. Munkácson 23.00 órakor (kijevi idő szerint) lesz egy másik vonat is, s ezek együtt 23.30-kor (kijevi idő szerint) indulnak Munkácsról Lembergbe. A szolyvai állomáson a vonat felveszi az utolsó zarándokokat, és megállás nélkül megy Lembergbe.

Minden plébánia köteles a saját lelki vezetőivel (lelki atyákkal, nővérekkel együtt) a saját költségén időben megjelenni az egyik fent említett állomáson, ahonnan a vonatok indulnak: tehát Bátyúban, Munkácson vagy Szolyván.

Lembergbe 2001. június 26-án érkezünk reggel 5.00 órakor (kijevi idő szerint). Az előkészület és a szektorok elfoglalása után 9.30 órakor (kijevi idő szerint) elkezdődik

FELHÍVÁS!

A pápalátogatással kapcsolatban a leMBERGI szervezők utasítására az alábbiakra kell felhívni a hívek figyelmét:

1. A szentgyónást mindenki végezze el a helyi plébánián.
2. A belépőjegy csak plébániai pecséttel érvényes.
3. A hívek kötelesek betartani minden rendezői utasítást.
4. Problémák esetén a rendezőktől lehet segítséget kérni.
5. Mindenkinél legyen személyigazolvány.
6. A belépőjegyen lesz kijelölve, hogy melyik szektorban kell helyet foglalni.
7. Más szektorokban járkálni tilos!
8. A belépőjegyet meg kell őrizni a program befejezéséig. 16 évnél fiatalabb gyerekeket nem szabad felügyelet nélkül hagyni!
9. A Szentatya vonulásakor tilos virágot dobni!
10. A Szentmisén nem szabad plakátokat lobogtatni.
11. A betegek gondoskodjanak maguknak elegendő gyógyszerrel!
12. Egészségügyi problémákkal az arra kijelölt helyekre lehet fordulni.
13. Áldoztatás lesz minden szektorban.
14. Ha valaki eltévedt, a rendezőknél kell jelentkezni segítségért.
15. A szentmise végén a szektort csak engedély után hagyhatjuk el.
16. Nem szemetelünk.
17. Szentmise alatt nem eszünk, iszunk! (Kivételt képeznek a betegek).
18. Szigorúan tilos üvegből készült vizesüvegeket, alkoholt, cigarettát vinni, és tilos rágózni!
19. Ügyeljünk a rendre, tisztaságra a program folyamán!

a szentmise, amelyet a Szentatya, II. János Pál pápa mutat be. A szentmise keretében boldoggá avatásra is sor kerül.

Délután 15.00 órakor (kijevi idő szerint) a zarándokok többsége vonattal elindul Munkács irányába.

Kárpátalja ifjúsága (16-35 évig) ott marad a Szentatyával való találkozóra, amely Sichovon lesz 18.30 órakor (kijevi idő szerint). A belépőket erre a találkozóra a fiatalok közvetlenül a találkozó előtt kapják meg. A találkozó után 23.00 órakor (kijevi idő szerint) indul a fiatalok vonata vissza Kárpátaljára.

Kérjük, hogy a zarándokok fordítsanak különleges figyelmet a következő dolgokra:

- meg van tiltva, hogy esernyőt vigyünk a szektorokba, így eső esetén átlátszó esőkabátot lehet csak használni. Mindenkinél kell hogy legyen ilyen átlátszó esőkabát!
- ajánljuk, hogy minden zarándok vigye magával a személyigazolványát vagy más igazolványt, dokumentumot.
- idősebb emberek számára, lehet vinni laticelt vagy összerakható kis turistaszéket ülésre. A szék csupán fából, rongyból, műanyagból lehet, semmi esetre nem lehet vasvázú.

A zarándokút lényege mindemellett a kitartásban és a lelki felkészültségben van.

Kérjük közösen a Szentlelket a zarándokútra való előkészület minden napján, hogy ebben a kegyelem idejében minél gyümölcsözőbb legyen megtérésünk és az egész nemzet megújulása is, hogy közösen átéljük Isten jelenlétét közösségeinkben, és így mindig engedelmesek legyünk a Szentlélek sugallataira.

Megújulás-párok

Busszal, átszállással, stoppal, gyakorlással, kalandos körülmények között jutottunk el a gyertyánligeti turistatelepre május 17-én, amely házaspárok találkozójának, mentálhigiénés továbbképzésének adott otthont. A négy napon át tartó előadássorozat és gyakorlat szakmai részét dr. Székely Ilona CSJ nővér, a Megújulás Családszociális Intézet vezetője és Debreczeni Zsuzsa pszichológusok – a magyarországi családpszichológia nagy egyéniségei – biztosították, a résztvevő házaspárok pedig Kárpátalja legkülönbözőbb részeiről érkeztek: Aklihegyről, Aknaszlatináról, Beregszászról, Gyertyánligetről, Nagybocksóról, Salamonból, mintegy harmincan.

A képzés bemutatkozással kezdődött, majd megismerkedtünk a Törékeny kincs: a boldog házasság c. gondolatébresztő videofilmrel.

Az első részben a házasság pszichológiai alapjaival ismerkedtünk: a sikeres házasság szerencse dolga vagy tehetünk róla? Az igaz szerelmen és a jó párválasztáson túl tudatosítanunk kell a gyermekkori családkunkból hozott mintákat, értékeket, késztetéseinket, hogy képesek legyünk egy olyan közös identitás kialakítására, amelyben egyéni fejlődésünk is kibontakozhat. A jó párválasztáshoz nemcsak a szerelem a fontos, hanem elsősorban a párok személyiségének kellő érettsége. Komoly kulturális, ill. korbelti különbségek, kényszerítő körülmények vagy anyagi előnyök keresése kedvezőtlenül hat a házasság kimenetelére. A házasság előtti szerepeinknek, kapcsolatainknak változnia kell, hogy készek legyünk az intim kötődésre és az új szerepek vállalására.

A második előadás arról szólt, hogy a kora gyermekkorban megélt

szülő-gyermek kapcsolati ősminták tudattalanul működnek bennünk, és lényegesen színezik igényeinket, elvárásainkat. Ezek tudatosítása elősegíti a boldog házasság egyik feltételét: egymás megértését és elfogadását. Intim kapcsolatainkhoz tartozó legfontosabb elvárásaink, mint a szeretet, biztonság, megértés utáni vágy, az elismerés, támogatás, az időnkénti egyedüllet igénye lelkünk tudattalan rétegeiben alakul. Ezek változó mozzanatait magunk sem ismerjük fel, esetleg csak megsejtjük, és így nem is tudunk róla beszélni.

A felnőttkori intim kötődés az anya-gyermek kapcsolatban kialakult ősbizalomra épül. Ha az ősbiz-

alom nem fejlődött ki kellőképpen vagy sérülés történt, akkor a felnőttkori intim kapcsolatainkban nehézségek fognak mutatkozni a szeretet elfogadása és az empátia kialakulása terén.

Egy megbízható, bensőséges barátság a házastársak között a házastársi kapcsolat legnagyobb kincse. Ezt veszélyeztetik olyan elvárások, amelyek a társ személyiségének megváltozását kívánják. A boldog házasság egyik legfontosabb titka egymás személyiségének teljes elfogadása.

A kölcsönös szeretet fejlődése a kommunikáció művészetének kérdése. Ennek fejlesztése egész életre szóló feladat. A Mit mondunk, mit hallunk? c. részben nyomon követhettük, hogy mindennapi kommunikációs helyzeteinkben milyen hatást gyakorolunk egymásra. A kommunikáció határozza meg kapcsolataink minőségét, fejlődését. A jó kommunikáció művészetét egész életünkben tökéletesíthetjük.

Legnagyobb érdeklődésre tartottak számot a konfliktushelyzetek köré gyülekező kérdések: építenek vagy rombolnak? Megnyugtatót bennünket az előadó azon kijelentése, hogy konfliktus nélküli házasság nincs. Csakhogy: valakik

meg tudják oldani a konfliktushelyzeteket, valakik pedig nem. A megoldásokra kaptunk útmutatást. A jó párkapcsolatokat a konfliktusokkal való szembenézés és nem azok elkerülése jellemzi. A házastársi konfliktusok egyik-másik gyökerére utaló jelenetekben, illetve sikeres és sikertelen megoldási kísérleteiben valahányszor magunkra ismertünk...

A házastársi kapcsolat fejlődése szempontjából legveszélyesebb a passzív harag, aminek gyakori változata a „beszédzünet”. A passzív

fél mindig nyer, de ha az egyik fél rendszeresen nyer, mind a ketten vesztenek.

A házasságban meghatározó a házastársak és gyermekek kölcsönhatása. A gyermekek szülei életébe új kihívásokat és lehetőségeket hoznak, amelyek megoldásában és a gyermekek egészséges fejlődésében döntő szerepet játszik a házastársak kapcsolata. A fejlődés különösen érzékeny szakaszaira hívták fel előadónk figyelmünket, amelyeket a házaspárok az életből vett, különböző korú gyermekekkel kapcsolatos személyes élményeik megbeszélésével gazdagítottak.

Minden gyermeknevelő olvasó számára fontosak lehetnek és érdeklődésre tarthatnak számot azok a kritériumok, amelyek szerint megállapíthatják, hogy gyermekük fejlődése jó irányba halad-e vagy sem. A jó irány ismertetőjelei: 1. gondtalan játék; 2. tud a gyerek felelősséget vállalni (kisgyerek – kicsit, nagy gyerek – nagyot); 3. általában őszinte, nem hazudik (amelyik gyermek hazudik – fél szüleitől); 4. ha szüksége van valamire, tud kérni; 5. korának megfelelő baráti köre van. Az egészséges fejlődés veszélyei a következők: 1. loja-litás-konfliktus (a gyerek úgy érzi, mintha az egyik szülő ellen kellene fordulnia, hogy a másik szeretetét el-nyerje); 2. egyik szülő bizalmasa a gyermek; 3. „rossz gyermek” címke – bűnbak a családban; 4. szülő-gyerek beszélgetések hiánya.

Mint mindent, amit szeretnénk, hogy szépen fejlődjön, növekedjen, ápolni kell. Egy dinamikus házastársi kapcsolat, mint minden, ami él, folytonos törődést igényel. Az utolsó nap előadásában megismerhettük a „jól ápol” házasságok jellegzetességeit és lehetőségeit, valamint a házasságok krízispontjait.

Egy jól ápolat házasságban a felek tudják, hogy társuk jóléte állandó figyelmet igényel. Tudnak időt szakítani egymásra a gyermeknevelés és megélhetés gondjai között is. Tudnak együtt tervezni, kompromisszumokat kötni, időnként saját lelki

megújulásukról gondoskodni. A családi ünnepek örömteli megünneplése alkalmat ad a szeretet kifejezésére.

Az ápolatlan házasságra hatalmi harc, veszekedés vagy közöny, elhidegülés jellemző. A felek nem értenek szót, és nem kímélik egymás önértetét. A negatív érzelmek és az elégedetlenség a társra irányulnak. Megvan a veszélye annak, hogy a házasságon kívül keresnek vigasztalást.

Előadónk abban különböztette meg a boldog házasokat a konfliktusban lévőktől, ill. elvált emberektől, hogy a boldog házások egymás legjobb barátai voltak, meg tudták osztani egymással legmélyebb gondolataikat, érzelmeiket. Úgy érezték, hogy társuk elfogadja őket, támogatja az élet minden területén. Közös értékeik irányították életüket, többnyire hívő emberek voltak. Szexuális életüket egy bensőséges barátság övezte át. Azt is beismerték, hogy néha nehéz évek munkájába kerül, amíg egy mély, egymást támogató-elfogadó kapcsolatot tudhattak magukénak.

Az előadások tematikája egyszerű stílusban, de tömören foglalkozott a felvetett kérdésekkel, könnyedén adtak alkalmat saját élményeink felidézésére.

Tartalman használtuk ki a délutáni pihenőidőket: kisebb tőrak során megismertük a festői környezetet, a Kárpátokat, több gyógy- és ásványvízforrás vizével olthattuk szomjunkat, az esték folyamán kreatív játékokkal és nagy kacagásokkal vertük fel az erdő csendjét. A közös ima, a csend, a szentmisen való részvétel és a képzést szervező Mészáros Domonkos OP atya által biztosított lelki háttér tette teljessé az együttlétet.

Az utolsó napon és a záró szentmise utáni díszebéden megfogalmazódott az igény az aknaszlatinai, nagybocskói házaspárokból, hogy házaspári közösséget hozzanak létre. A tartalmas előadásokból mérítve hosszú ideig lenne tematikája az ilyen összejöveteleknek, s mi, beregszásziak is úgy érezzük, hogy

azt a tudást, módszertant, amit a négy nap folyamán kaptunk, kama-toztatnunk kell legszélesebb skálájú környezetünkben. A már jól működő házascsoportoknak – eddig csak külföldi példát ismerünk – új szempontokat nyújthatunk, új módszereket kínálhatunk kapcsolatuk gazdagítására. A kezdő, illetve megerősítésre szoruló házascsoportoknak alkalmat adhatunk egymás megismerésére és olyan pozitív kötédesre, ami a csoport életét továbbviheti. Jegyespároknak segíthetünk, hogy reális elvárásokkal készüljenek a házasságra, annak pszichológiai feladataira, örömeire, kihívásaira. A nehézségekkel küzdő pároknak jó irányelveket mutathatunk egymás kölcsönös megértéséhez, illetve kommunikációs és konfliktus-megoldási készségük fejlesztésére. A módszer egyszerű: önismeretre serkentő gyakorlatok minden tematikával kapcsolatban, amely gyakorlatokat a párok együtt végeznek el és beszélnek meg. Gondolataik, érzelmeik tisztázása, megosztása eredményezhet értékes újratálatkozást, mélyebb megértést, kapcsolatuk további kibontakozását.

Bennünk is megfogalmazódott az a szándék, hogy – alkalmi vagy tartós házascsoportot hozva létre – bemutassuk a házasság pszichológiai törvényszerűségeit, azzal a céllal, hogy a házastársak felismerjék a kapcsolatukban zajló félig tudatos, illetve tudattalan folyamatokat, hogy azokat közös erővel, szeretetük minél teljesebb kibontakozása érdekében irányítani tudják, megéljék a boldog vagy még boldogabb házastársi kapcsolatot.

Felhasznált források:

Dr Székely Ilona CSJ:

Törékeny kincs: a boldog házasság.

Megújulás Családterápiás Intézet munkafüzete és hatrészes videofilmje.

Dr Székely Ilona CSJ:

Én – Te – Mi. A házasság erőforrása és buktatói. Korda Kiadó,

1995

Bárdos Nóra és Bárdos István
Beregszász

Lázár Ervin

AZ IGAZSÁGTEVŐ NYÚL

A Majom éppen a diófán ült, és diót evett. Vidáman köpködte a dió héját, dudorászott is, jókedve volt, mert sütött a nap, egyetlen erősebb állat sem járt arra – s végül: evett, hát azt hitte, övé a világ. Aztán meglátott egy hangyát.

– Hm – mondta rátartian –, mi-féle légy piszok izeg-mozog ott?

– Nem piszok vagyok – mondta sértődötten a Hangya. – Hangya vagyok.

– Az mindegy – mondta a Majom –, tűnj el innen!

– Miért, zavarlak? – csodálkozott a Hangya.

– Éntőlem aztán nyugodtan ehetsz itt ítéletnapig is.

– Ne feleselj – legyintett nagyképűen a Majom –, mert úgy kupán váglak, hogy!... Milyen napot mondtál az előbb?

– Ítéletnapot.

– No, addig fogsz jajgatni!

– De nekem itt dolgom van – mondta a Hangya. – Nem hagyhatom abba a te szeszélyed miatt a munkám.

A Majom elképedt, fölhúzta a szemöldökét, és mind a két kezét csípőre tette (közben a farkával is kapaszkodott, hogy le ne essen).

– Ezt a szemtelenséget! – kiáltotta. – Idefigyelj, te pöttypiszok, piszokpötty, vagy hogy is nevezzelek!

– Legjobb lesz, ha tisztességes nevémen nevezel – mondta mérgesen a Hangya. – Ugyanolyan jogom van itt járkálni, mint neked.

– A Majom erre már felelni sem tudott, elképedésében egy fél diót leejtett a földre.

– Jogod? Még hogy jogod?

– Éppen olyan állat vagyok, mint te – mondta a Hangya.

– A Majom teli torokból nevetni kezdett.

– Ez megőrült – mondta, és körülnézett, kinek mutathatná meg az őrült Hangyát. De éppen nem járt arra senki.

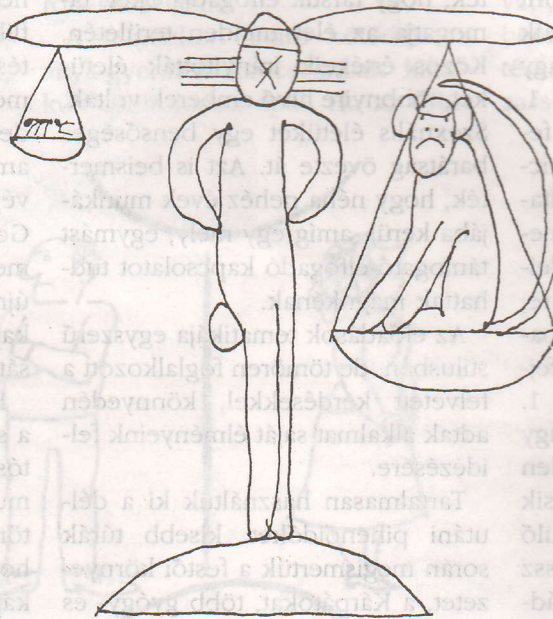
– Egyáltalában nem őrülttem meg – felelte a Hangya –, igenis, éppen olyan állat vagyok, mint te.

– Éppolyan erős? – kérdezte gúnyosan a Majom.

– Éppolyan – mondta a Hangya.

– Éppolyan gyors? – kérdezte a Majom, és a hasát fogta nevetésben.

– Éppolyan! – mondta dühösen a Hangya.

– No, gyere – nevetett a Majom –, akkor versenyezzünk!

– Jó – mondta elszántan a Hangya, és edzéskeppen csinált két fekvőtámaszt.

Lementek a fa alá.

– Először versenyt futunk – mondta a Majom. – Látod azt a fát?

– Látom – mondta a Hangya.

– Az a cél. Háromra indulunk – mondta a Majom, és számolni kezdett.

– Háromra elrohant. Futott a Hangya is, Majom már kiabált a másik fától.

– Hol vagy?

– Itt – morogta dühösen a Hangya.

– No, látod, bikfic!

– Kerülgetnem kellett a fűszálakat – védekezett a Hangya.

A Majom ettől nevetőgörcsöt kapott.

– Most súlyt emelünk – mondta aztán. – Itt ez a kő, először fölmelem én, aztán te.

– Fogta a követ, földobta a levegőbe, még kiáltott is, hogy hopp-lá, elkapta, és letette a földre.

– Most te jössz!

– A Hangya nekidurálta magát, nyomni kezdte a vállával a követ, a vér mind a fejébe tódult az erőlködéstől. A kő meg sem mozdult, a Majom vigyorgott.

– No, most fáramászóversenyt rendezünk – mondta. – Gyere ide a fa alá, háromra indulunk.

– A Hangya tenyéryit haladt, a Majom már fönt volt a fa csúcán.

– Most megérdemelnéd, hogy eltapossalak, mert szemtelenkedtél – mondta Majom, amikor lemászott.

– Ha még egyszer azt mered mondani, hogy éppen olyan állat vagyok, mint én, magadra vess!

– A Hangyának vörös lett a füle a szégyentől.

– A Majom elfordult, keresni kezdte a fél dióját, amit az imént leejtett.

– Hol lehet a fél dióm? – mondta félhangosan.

– Bocsánat – hallatszott ekkor egy hang –, éppen most ettem meg. Nem tudtam, hogy a tied. – Előlépett a Nyúl, és megemelte a lapulevelet, amit kalap helyett a fején hordott.

– A Majom megőrült, hogy végre valakinek elmondhatja a törté-

teket. Még a fél dióval sem törődött. Amikor az elbeszélés végére ért, a Nyúl hitetlenkedve csóválta a fejét.

– Csakugyan legyőzted?

– Talán nem hiszed? – kérdezte sértődötten a Majom.

– Volt versenybíró? – kérdezte válasz helyett a Nyúl.

– Nem volt.

– Akkor nem érvényes – mondta a Nyúl. – Ismételjétek meg a versenyt! Én leszek a versenybíró.

– Nekem aztán mindegy – mondta fölényes mosollyal a Majom.

– Na, akkor lépjél száz lépést! – mondta a Nyúl a Majomnak.

– A Majom lelépte a száz lépést, a századiknál a földre szúrt egy száraz gallyat.

– Ott lesz a cél – kiabálta a Nyúl, a Majom bólintott.

– Nem akarok versenyezni – mondta ekkor sírósan a Hangya. – Úgyis legyőz. Mégiscsak különb állat nálam.

– Csönd! A versenyzők nem beszélnek feleslegesen – mondta szigorúan a Nyúl, aztán körülnézett. – Hol vagy?

– Itt – mondta a Hangya egy tökmag árnyékában.

– Közben visszaért a Majom.

– Kezdhetjük! – mondta.

– Várj! – intett a Nyúl, és oda szólt a Hangyának: – Lépjél te is száz lépést!

– A Hangya lépett százat, éppen az egyik fűszáltól a másikig tartott.

– Ez minek? – kérdezte gyanakodva a Majom.

– Világos, te is száz lépést futsz meg ő is. Mit nem értesz ezen? Az előbb talán nem így csináltatok?

– De nem ám! – mondta harciasan a Hangya.

– Akkor nem volt igazságos – legyintett a Nyúl. – Most viszont száz hangyalépés meg száz majomlépés. Ez igazságos lesz.

– A Majom mondani akart valamit, de a Nyúl rászólt:

– Csönd! Én vagyok a versenybíró!

– Futottak. A Majom még a táv felét sem tette meg, a Hangya már ott volt a másik fűszálnál.

– Sajnos, lemaradtál – mondta a Majomnak a Nyúl.

– A Majom dühöngött.

– Majd a súlyemelés dönt! – ordította.

– Előbb mérlegelünk – mondta a Nyúl.

– Mit csinálunk? – bandzsított a Majom.

– Mérlegelünk – mondta a Nyúl, s egyik fölére ültette a Hangyát, a másikra rátett egy kövecskét.

– Ez fölmérték – magyarázta, s később hozzátette: – Rendben. Éppen egyforma súlyúak.

– A Hangya játszva fölemelte a hangyasúlyú kövecskét.

– Most te jössz, te is emelj fel egy követ, aminek akkora a súlya, mint neked – mondta a Nyúl.

– Talán engem is a földre ültetsz? – gúnyolódott a Majom.

– Nem – mondta a Nyúl, azzal jól megnézte a Majmot, aztán szemügyre vett egy nagy követ –, ezt szemmértékkel csinálom. Ugyanolyan pontos, mint a fölmérték.

– A Majom erőlködött, még a szeme is kiguvadt, amíg felemelte a követ.

– A Fülebagoly kitűnően gyógyítja a sérvet – szemtelenkedett a Hangya.

– Még egy ilyen megjegyzés, és kizárlak a versenyből! – kiabált a Nyúl. A Hangya a nála kétszerte súlyosabb követ is megemelte, a Majom nem tudta. Ordított mérgében:

– Majd a fára mászás!

– Pardon, csak mászás – javította ki a Nyúl.

A Majom nem értette.

– Ugyanis fára csak te fogsz mászni. Nézzük...! – Ezzel nézni kezdte a fát. – Ötször magasabb, mint te – mondta a Majomnak –, ez a fűszál meg ötször magasabb

a Hangyánál. Tehát ő erre a fűszálra mászik.

– A Majom kitűnően mászott, ugyanakkor ért fel a fa csúcsára, amikor a Hangya a fűszál tetejére.

– Döntetlen – mondta a Nyúl. – Ebben valamit javítottál. De az összetett versenyt a Hangya nyerte.

– A Majom akkor már a földön állt, előntötte a pulykaméreg, fölkapott egy husángot, és elordította magát:

– Megálljatok!

– Futás – vezényelt a Nyúl, gyorsan fölkapta a Hangyát, és elvágtatott, ahogy a lába bírta.

– Az erdő szélén megálltak, a Nyúl lihegett a fáradtságtól, letette a Hangyát. Egymásra nevettek.

– Győztünk! – mondta a Nyúl.

– És ez igaz is. Győztek!

HUMOR

Hitoktató: Jancsi, hogy szól Isten hetedik parancsa?

Jancsi: Ne lopjon!

Hitoktató: És miért mondod ezt magázva?

Jancsi: Mert nem akartam a hitoktató bácsit letegezni.

A hatéves Gyuri és a négyéves Piri bámulják a zongorát.

– Te, mi ez? – kérdi Pirike a pedálokra mutatva.

– Még ezt sem tudod? A bal oldali a kuplung, a jobb oldali a gázpedál.

Egy üzenetrögzítő bejelentkező szövege: „Kérjük, ne hagyjon üzenetet, mert úgysem hallgatjuk meg.”

Egyszóval – más szóval

elektronagy – művelő
elhunyt ügynök – halottkém
orrtulajdonos – orrgazda
útravaló – aszfalt
trójai faló – Trója zabálója
rengeteg agy – tengerész
életunt – létvágytalan
füstadó – nedves tűzifa

EGYHÁZMEGYEI HITTANVERSENY – 2001

2001. június 8-án és 9-én Munkács, a Pákh-házban került megrendezésre a II. Kárpátaljai Egyházmegyei Hittanverseny döntője, melyen – csapatonként 3-4 fővel – 9 csapat vett részt, összesen 31 versenyző részvételével. Az idei verseny témája az Apostolok cselekedetei volt. A döntőben azok a csapatok vehettek részt, amelyek saját helységükben az elődöntők során a legjobb eredményt érték el. Az alábbi városokból, falvakból érkeztek csapatok: Bene, Beregszász, Csap, Huszt, Koncháza, Sislóc, Visk, továbbá a házigazda jogán két csapat Munkácsról.

A csapatok különféle feladatokban mérték össze tudásukat. Voltak nehezebb és hosszabb terjedelemben kifejtendő témák, amelyhez lehetett használni a Szentírást; voltak könnyebb feladatok, melyeket Szentírás nélkül kellett megoldani. Ezenkívül gyorsasági totó és egy olyan feladat színesítette a versenyt, amelyben a csapatok egymásnak tettek fel kérdéseket. Ezekben az elsősorban elméleti versenyszámokban a benei és a beregszászi csapat jeleskedett. Az utolsó versenyszám egy csapatonként különböző színdarab megrendezése és előadása volt, amelyeknek témája az Apcsel. egy-egy eseménye volt. Ebben a műfajban a husztiak és a csapiak nyújtottak kiemelkedőt.

Az idei és a tavalyi „Kárpátalja legjobb hittanosa”.

vértanú követő nyerték. A győztes hármast Kovács Klára, Kovács Tímea és Ruszin Marianna alkották. Mindössze három ponttal maradt le a második csapat: a huszti Evangelisták. A harmadik helyen holtversenyben a benei János és a csapi Zsidók királya csapat osztozott.

Az első három helyen végzetek medugorjei záródokutát nyertek. Ezenkívül az első öt csapat tagjai könyvjutalomban is részesültek, továbbá minden résztvevő emlékkövelet és apró, jelképes ajándéktár-

gyakat is kapott. A csapatversenyen kívül egyéni győztest is hirdetett a zsűri, melyben a csapatban való aktivitáson kívül az egész hittanversenyen mutatott segítőkészséget, hozzáállást, magatartást is figyelembe vette. E verseny győztese Szimkó Andrea, a csapi csapat tagja lett, így elnyerte a „Kárpátalja 2001. évi legjobb hittanosa” címet. Az ezért járó oklevelet és könyvjutalmat a tavalyi győztes – Kárpátalja 2000. évi legjobb hittanosa – Szolánszki Tímea adta át.

A hittanverseny szombat délben szentmisével és közös énekléssel zárult.

A csapatverseny végeredménye:

1. Szent István vértanú követői (Beregszász) – 137 pont
2. Evangelisták (Huszt) – 134 pont
3. János (Bene) – 118 pont
4. Zsidók királya (Csap) – 118 pont
5. Magvetők (Sislóc) – 116 pont
6. Az irgalmas szamaritánusok (Koncháza) – 114 pont
7. Kaszap István (Munkács) – 109 pont
8. Izaiás (Visk) – 108 pont
9. Salamon (Munkács) – 83 pont

Bibliai vetélkedő

4. forduló

Bibliai földrajz

1. Melyik hegyen kapta Mózes a két kőtáblát?
2. Melyik tavon csendesítette le Jézus a vihart?

4. kakas
5. akasztás

Ki kinek volt a testvére?

Káin	János
Ráchel ✓	Áron ✓
Mózes ✓	Ábel ✓
Jakab	András
Péter	Lea

Magyar királyszentek Itáliában, Simone Martini falfestményein

Sohasem elégedhetünk meg tudásunkkal saját múltunkról. Ezért most nemcsak a képzőművészet terén lévő tudásunkban, de a saját magyar múltunk ismeretében is újabb fehér foltokat tüntethetünk el, avagy tehetünk színesebbé.

Hogyan kerülnek a magyar királyszentek freskói az Assisi Szent Ferenc-bazilika falaira, de más itáliai templomokba úgyszintén? A történet a Nyulak-szigetén kezdődik. 1269-ben I. Anjou Károly nápolyi király megkérte Szent Margit kezét, de a lány visszautasította, akár más kérőt is. Ekkor a király fiának – a későbbi II. Károly számára – eljegyezte V. István leányát, Máriát. A tizenöt éves leány büszkén indult új hazájába, hiszen apósa saját apját „a szent és nagy királyok ivadékának” nevezte. Nem árt, ha tudjuk, hogy ez nem csak egy díszítő jelző volt. Az Árpád-ház kétszáz éve Európa egyik legjelentősebb dinasztiája, politikai tényezője, katonai hatalma volt, és több szentet adott az evházának, mint bármely uralkodói ház. Franciaországnak ekkor még nem volt egy szent királya sem.

Árpádházi Mária hazulról hozta mély vallássosságát. Az első magyar szentek megismerése és tisztelete Európában Árpádházi Szt. Erzsébet 1235. évi szentté avatásával indult, amikor ismertté váltak az ő szent elődei: Szent István, Szent Imre, Szent László. Mária, aki hosszú életet élt meg, tizenhárom gyermeket szült, közöttük nyolc fiút, hat gyermekét temette el, majd férjét. Harmadik fia, Róbert nápolyi király lett, mivel bátyja, Lajos le-

mondott a trónról, szent életű ferences szerzetes lett, és Toulouse püspökeként halt meg. Mária megérte fia szentté avatását. Haláláig viselte a Regina Hungariae címet. Mária rendkívüli egyéniség volt. Kivételes lelkiereje főként erős hitének volt köszönhető.

1300 után Mária kezdte terjeszteni Itáliában a magyar szentek kultuszát. Ezzel egyúttal igazolta unokájának, Károly Róbertnek jogos igényét a magyar trónra.

Mária Nápolyban a klarisszákknak kolostort építtetett, templomának falaira már Szent István, Szent Erzsébet és Szent László félalakos freskói kerültek, háttérükben az Árpád-ház piros-fehér címersávjával.

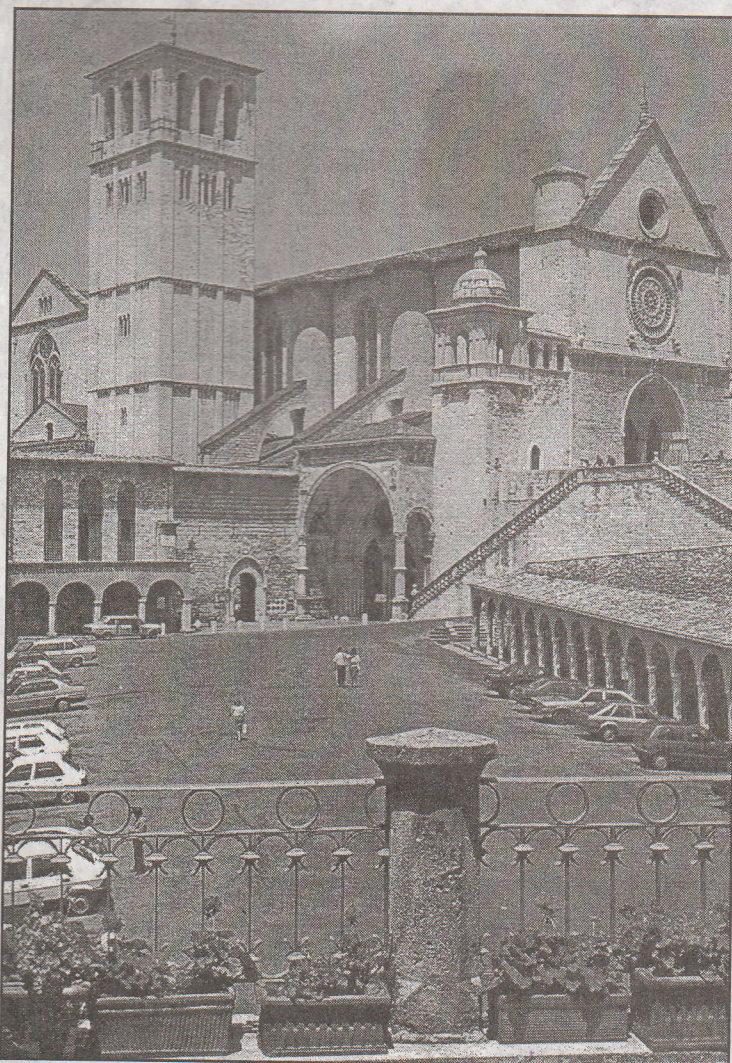
Mária Szent elődeit megörököltette az Assisiban lévő Szent Ferenc-bazilikában is, amely Itália legnagyobb gótikus temploma, a XIII-XIV. századi itáliai művészek panteonja. A bazilika alteplomában Szent Ferenc sírja közelében találjuk Simone Martini freskósorozatát, amelyet társaival együtt Mária királynő rendelkezésére festett meg. Egyedülálló freskóegyüttese ez az Árpád-házi szenteknek. Félalakos szentek állnak karcsú oszlopok között, kék háttér előtt. Az öt szent: Assisi Szent Ferenc, Toulousi Szent Lajos püspök – Mária másodszülött fia –, mellette Magyarországi Szent Erzsébet, Szent Margit, akit sokáig Szent Klárának vélték, és az ifjú Szent Imre herceg.

Mindkettőjük glóriája jól látható a korona, jelezve, hogy királyi személyek voltak.

A szöglet túlsó falán következő freskón láthatjuk a Szűzanyát a kis Jézussal, két oldalán a szent királyok: Szent István és Szent László. Egy művészettörténész nagyon találóan „Assisi legkirályibb zugának” nevezte el ezt a freskósorozatot.

Assisinek még egy magyar vonatkozása van: az alteplom Szent Márton kápolnája. Mária és fia, Róbert király közösen adott megbízást Simonénak, hogy fesse meg Szent Márton, a pannóniai születésű római katona császári kitüntetését. A kutatók megegyeznek abban, hogy Simone Martini saját életének egyik legnagyobb eseményét mutatja itt be. Ugyanis Anjou Róbert király Nápolyban, a kor egyik legfényesebb királyi udvarában, művésze elismeréséül lovagga ütötte. A mű hitelesen

Szent Ferenc-bazilika, Assisi.

tárja elének a középkori udvari életnek ezt a nagy ünnepét. Tágas, nyitott loggiás helyiségben a középpontban áll a kitüntetett átszellemült alakja, akit maga az uralkodó övez fel a lovagi karddal, a lovászmester a bíborpiros cipőre felkötö a sarkantyút, balról, a császár mögött a további jelvényeket, a sisakot és a sólymot tartja egy-egy udvari ember.

Jobbra, a háttérben az udvari zenészek csoportja. Az arcok élénk mimikájáról szinte leolvashatjuk a dallamot. Teljes odaadással, boldogan énekelnek, zenélnek. Simone Martini nagy örömmel és a legapróbb részletekig hűségesen mutatja be a nápolyi udvar sokszínű, díszes ruháit, a különböző fejdíszeket és lábbeliket.

Róbert király, Mária fia meghívta a híres festőt Nápolyba is, hogy megfestesse vele 1317-ben szentté avatott bátyját, Lajost, aki az ő javára lemondott a trónról. (Nápoly és Assisi kapcsolatát jelzi, hogy Simone Martini közel egy időben dolgozott mindkét városban.) A nagy ol-tárképen Szent Lajos püspök térdeplő öccsének nyújtja a földi koronát, a két arc az égi és a földi ember ellentéte: Róbertnek egész jelleme leolvasható a portréről. A nagy kép alatt kisebb képek ábrázolják a szent életét.

ható a portréről. A nagy kép alatt kisebb képek ábrázolják a szent életét.

Az egyikben a halott Lajost gyászoló csoportot, a királyi család tagjait látjuk: a jellegzetes profilú Róbertet, és az előtérben álló idősebb nőt, aki csak Mária lehet, a szenvedő arcú édesanya. Ez az egyetlen hiteles képünk Mária királynéről. Simone Martini jól ismerte őket, hiszen kisebb

megszakításokkal három-négy évig élt közöttük.

És nem lenne teljes e bemutatás, ha kimaradna belőle az Assisiban lévő Szent Ferenc-bazilika falára Simone Martini által festett és nagyon népszerűvé vált Szent Ferenc és Szent Klára ábrázolás, akik bár nem magyar, de a magyar hívek számára a középkor óta oly kedves szentek.

Assisi, Szent Márton-kápolna. Simone Martini: Szent Márton császári kitüntetésé

